

CONVENȚIE
ÎN TRE GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA
ȘI
GUVERNUL REPUBLICII FRANCEZE
PENTRU EVITAREA DUBLEI IMPUNERI
ȘI PREVENIREA EVAZIUNII ȘI FRAUDEI FISCALE
CU PRIVIRE LA IMPOZITELE PE VENIT

Guvernul Republicii Moldova

și

Guvernul Republicii Franceze

DORIND să-și dezvolte în continuare relația economică și să-și consolideze cooperarea în materie fiscală

INTENȚIONÂND să încheie o Convenție pentru evitarea dublei impuneri cu privire la impozitele pe venit fără a crea oportunități de neimpozitare sau impozitare redusă prin evaziune sau fraudă fiscală (inclusiv prin aranjamente de utilizare abuzivă a tratatelor fiscale în scopul obținerii înlesnirilor prevăzute de prezenta Convenție în beneficiul indirect al rezidenților unor State terțe),

Au convenit după cum urmează:

ARTICOLUL 1 PERSOANE VIZATE

Prezenta Convenție se va aplica persoanelor care sunt rezidente ale unuia sau ale ambelor State Contractante.

ARTICOLUL 2 IMPOZITE VIZATE

1. Prezenta Convenție se va aplica impozitelor pe venit, percepute în numele unui Stat Contractant sau al subdiviziunilor politice sau al autorităților locale sau teritoriale ale acestuia, indiferent de modul în care acestea sunt percepute.

2. Vor fi considerate ca impozite pe venit toate impozitele percepute pe venitul total sau pe elementele de venit, inclusiv impozitele pe câștigurile din înstrăinarea bunurilor mobiliare sau imobiliare, precum și impozitele pe câștigurile de capital.

3. Impozitele existente asupra cărora se va aplica Convenția, în particular, sunt:

a) în cazul Franței:

i) impozitul pe venit („impôt sur le revenu”);

ii) impozitul pe societăți („impôt sur les sociétés”);

iii) contribuții la impozitul pe societăți („contributions sur l'impôt sur les sociétés”);

iv) contribuțiile sociale generalizate și contribuțiile pentru rambursarea datoriei sociale

inclusiv orice impozit reținut la sursa de plată sau plata în avans pentru impozitele menționate anterior;

(în continuare numite „impozit francez”);

b) în cazul Republicii Moldova:

i) impozitul pe venit

(în continuare numit „impozit moldovenesc”).

4. Convenția se va aplica, de asemenea, oricăror impozite identice sau substanțial similare, care sunt stabilite după data semnării Convenției, suplimentar sau în locul impozitelor existente. Autoritățile competente ale Statelor Contractante se vor informa reciproc asupra oricăror modificări importante, operate în legislațiile lor fiscale.

ARTICOLUL 3 DEFINIȚII GENERALE

1. În sensul prezentei Convenții, în măsura în care contextul nu cere o interpretare diferită:

a) expresiile „un Stat Contractant” și „celălalt Stat Contractant” înseamnă Republica Moldova și Franța, după cum cere contextul;

b) termenul „Franța” înseamnă departamentele Metropolitane ale Republicii Franceze și autoritățile teritoriale situate peste mări specificate în Anexă, inclusiv marea teritorială, și orice zonă din afara mării teritoriale asupra căreia, în conformitate cu dreptul internațional, Republica Franceză își exercită drepturile sale suverane privind explorarea resurselor naturale aflate pe fundul mărilor, subsolului acestora și apelor de deasupra;

c) termenul „Republica Moldova” înseamnă teritoriul Republicii Moldova, cuprins între frontierele sale, alcătuit din solul, subsolul, apele și spațiul aerian de deasupra solului și apelor, asupra căreia Republica Moldova își exercită suveranitatea și jurisdicția sa, în concordanță cu propria sa legislație și cu dreptul internațional. În cazul divergențelor, legislația internațională prevalează asupra legislației naționale.

d) termenul „persoană” include o persoană fizică, o societate sau orice altă asociere de persoane;

e) termenul „societate” înseamnă orice persoană juridică sau orice entitate care este tratată, în scopuri fiscale, ca o persoană juridică;

f) termenul „întreprindere” se va aplica la desfășurarea oricărei activități de întreprinzător;

g) expresiile „întreprindere a unui Stat Contractant” și „întreprindere a celuilalt Stat Contractant” înseamnă o întreprindere gestionată de un rezident al unui Stat Contractant și o întreprindere care este gestionată de un rezident al celuilalt Stat Contractant;

h) expresia „trafic internațional” înseamnă orice transport efectuat cu o navă maritimă sau aeronavă, exploatată de o întreprindere care are sediul conducerii sale efective într-un Stat Contractant, cu excepția cazului în care asemenea transport este efectuat numai între locurile situate în celălalt Stat Contractant;

i) expresia „autoritate competentă” înseamnă:

(i) în cazul Franței, Ministrul Finanțelor sau reprezentantul autorizat al acestuia;

(ii) în cazul Republicii Moldova, Ministerul Finanțelor

j) termenul „național” referitor la un Stat Contractant, înseamnă:

(i) orice persoană fizică care are naționalitatea sau cetățenia acestui Stat Contractant; și

(ii) orice persoană juridică, societate civilă sau asociație al căror statut reiese din legislația în vigoare a acestui Stat Contractant;

k) expresia „activitate de întreprinzător” include prestarea serviciilor profesionale și a altor activități cu caracter independent.

2. În ceea ce privește aplicarea prezentei Convenții la orice perioadă de timp de un Stat Contractant, orice termen care nu este definit în ea, dacă contextul nu cere o interpretare diferită, va avea înțelesul pe care îl are la acea perioadă de timp în cadrul legislației acestui Stat cu privire la impozitele la care se aplică Convenția, orice înțeles, potrivit legislației fiscale aplicabile acestui Stat, va prevala asupra înțelesului atribuit termenului conform altor legi ale aceluși Stat.

ARTICOLUL 4 REZIDENT

1. În sensul prezentei Convenții, expresia „rezident al unui Stat Contractant” înseamnă orice persoană care, potrivit legislației acestui Stat, este supusă impozitării în acel Stat ca urmare a domiciliului, reședinței, locului de conducere sau oricărui alt criteriu de natură similară și, de asemenea, include acest Stat și orice subdiviziune politică sau autoritate locală sau teritorială a acestuia, precum și persoanele juridice de drept public ale acestui Stat, subdiviziunilor sale politice sau ale autorităților locale sau teritoriale. Totuși, acest termen nu va include orice persoană care este supusă impozitării în acest Stat numai în legătură cu veniturile realizate din surse aflate în acest Stat.

2. În cazul în care, potrivit prevederilor paragrafului 1, o persoană fizică este rezidentă a ambelor State Contractante, atunci statutul său va fi determinat după cum urmează:

a) aceasta va fi considerată rezidentă numai a Statului în care are o locuință permanentă la dispoziția sa; dacă aceasta dispune de o locuință permanentă în ambele State, ea va fi considerată rezidentă numai a Statului cu care relațiile sale personale și economice sunt mai strânse (centrul intereselor vitale);

b) dacă Statul în care aceasta are centrul intereselor sale vitale nu poate fi determinat, sau dacă aceasta nu dispune de o locuință permanentă în nici unul dintre State, ea va fi considerată rezidentă numai a Statului în care ea locuiește în mod obișnuit;

c) dacă aceasta locuiește în mod obișnuit în ambele State sau în nici unul dintre ele, ea va fi considerată rezidentă numai a Statului al cărui național este;

d) dacă aceasta este național al ambelor State sau al nici unuia dintre ele, autoritățile competente ale Statelor Contractante vor rezolva problema de comun acord.

3. În cazul în care, potrivit prevederilor paragrafului 1, o persoană, alta decât o persoană fizică, este rezidentă a ambelor State Contractante, atunci ea va fi considerată rezidentă numai a Statului Contractant în care se află locul conducerii sale efective.

4. Termenul „rezident al unui Stat Contractant” include, în cazul în care acel Stat Contractant este Franța, orice societate de persoane sau orice altă entitate similară (inclusiv un grup de persoane):

a) care are locul conducerii sale efective în Franța;

b) care este supus impozitării în Franța; și

c) toți acționarii, asociații sau membrii care, în conformitate cu legislația fiscală franceză, sunt supuși impozitării personal în raport cu profiturile acestei societăți de persoane sau ale altor entități similare (inclusiv un grup de persoane).

ARTICOLUL 5 REPREZENTANȚĂ PERMANENTĂ

1. În sensul prezentei Convenții, expresia „reprezentanță permanentă” înseamnă un loc fix de activitate de întreprinzător prin care întreprinderea își desfășoară, în întregime sau în parte, activitatea sa.

2. Expresia „reprezentanță permanentă” în special, include:

a) un loc de conducere;

b) o filială;

c) un oficiu;

d) o fabrică;

e) un atelier;

f) o mină, o sondă petrolieră sau de gaze, o carieră sau orice alt loc de extracție a resurselor naturale; și

g) un loc de cultivare a plantelor.

3. Un șantier de construcție sau un proiect de instalare sau de asamblare constituie o reprezentanță permanentă, dar numai atunci când durează mai mult de 9 luni în orice perioadă de 12 luni;

4. Fără a aduce atingere dispozițiilor precedente ale acestui Articol, expresia „reprezentanță permanentă” va fi considerat că nu include:

a) utilizarea de instalații numai în scopul depozitării, expunerii sau livrării produselor sau mărfurilor care aparțin întreprinderii;

b) menținerea unui stoc de produse sau mărfuri care aparțin întreprinderii, exclusiv în scopul depozitării, expunerii sau livrării;

c) menținerea unui stoc de produse sau mărfuri care aparțin întreprinderii exclusiv în scopul prelucrării de către o altă întreprindere;

d) menținerea unui loc fix de activitate de întreprinzător exclusiv în scopul achiziționării produselor sau mărfurilor sau colectării de informații pentru întreprindere;

e) menținerea unui loc fix de activitate de întreprinzător numai în scopul desfășurării pentru întreprindere a oricărei alte activități care nu este prevăzută la sub-paragrafele a)-d), cu condiția ca această activitate să aibă un caracter pregătitor sau auxiliar; sau

f) menținerea unui loc fix de activitate exclusiv pentru orice combinație de activități, menționate la sub-paragrafele de la a) la e), cu condiția ca întreaga activitate a locului fix de activitate de întreprinzător, ce rezultă din această combinație, să aibă un caracter pregătitor sau auxiliar.

4.1 Paragraful 4 nu se aplică unui loc fix de activitate de întreprinzător utilizat sau deținut de o întreprindere dacă aceeași întreprindere sau o întreprindere interdependentă desfășoară activități de întreprinzător în același loc sau într-un alt loc din același Stat Contractant și

a) unul dintre aceste locuri constituie o reprezentanță permanentă pentru întreprindere sau pentru întreprinderea interdependentă în conformitate cu prevederile prezentului Articol sau

b) activitatea generală rezultată din combinarea activităților desfășurate de cele două întreprinderi la același loc, sau de aceeași întreprindere sau întreprinderi interdependente în două locuri distincte, nu are un caracter pregătitor sau auxiliar,

cu condiția ca activitățile de întreprinzător desfășurate de cele două întreprinderi în același loc, sau de aceeași întreprindere sau întreprinderi independente legate din cele două locuri, să constituie funcții complementare care fac parte dintr-o operațiune de întreprinzător coerentă.

5. Independent de prevederile paragrafelor 1 și 2, dar sub rezerva prevederilor paragrafului 6, în cazul în care o persoană acționează într-un Stat Contractant în numele unei întreprinderi și, în acest sens, încheie în mod obișnuit contracte sau joacă în mod obișnuit rolul principal care conduce la încheierea contractelor care sunt încheiate de rutină fără modificări materiale de către întreprindere, iar aceste contracte sunt

a) în numele întreprinderii, sau

b) pentru transferul dreptului de proprietate sau pentru acordarea dreptului de utilizare a bunurilor deținute de întreprinderea respectivă sau pe care întreprinderea are dreptul să le utilizeze, sau

c) pentru furnizarea de servicii de către întreprinderea respectivă,

se consideră că întreprinderea are o reprezentanță permanentă în acest Stat referitoare la orice activități pe care această persoană le desfășoară pentru întreprindere, cu excepția cazurilor în care activitățile acestei persoane se limitează la cele specificate la paragraful 4, care, chiar dacă ar fi exercitate printr-un loc fix de activitate de întreprinzător (în afară de un loc fix de activitate de întreprinzător, căruia i s-ar aplica paragraful 4.1), nu ar putea face ca acest loc fix de activitate de întreprinzător să fie considerat o reprezentanță permanentă în conformitate cu prevederile acestui paragraf.

6. Paragraful 5 nu se aplică în cazul în care persoana care acționează într-un Stat Contractant în numele unei întreprinderi a celui alt Stat Contractant își desfășoară activități în primul Stat menționat ca agent independent și acționează pentru acea întreprindere în cadrul activității sale obișnuite. Cu toate acestea, în cazul în care o persoană acționează exclusiv sau aproape exclusiv în numele uneia sau mai multor întreprinderi de care este interdependentă, acea persoană nu este considerată a fi un agent independent în sensul prezentului paragraf cu privire la orice astfel de întreprindere.

7. Faptul că o companie rezidentă a unui Stat Contractant controlează sau este controlată de o companie rezidentă a celui alt Stat Contractant sau care desfășoară activitate de întreprinzător în acel celălalt Stat (fie printr-o reprezentanță permanentă fie în alt mod), nu este suficient pentru a face oricare din aceste companii o reprezentanță permanentă.

8. În sensul prezentului articol, o persoană sau întreprindere este interdependentă de o altă întreprindere dacă, pe baza tuturor faptelor și circumstanțelor relevante, una are controlul asupra celeilalte sau ambele sunt sub controlul acelorași persoane sau întreprinderi. În orice caz, o persoană sau o întreprindere este considerată interdependentă de o întreprindere dacă una deține direct sau indirect mai mult de 50 la sută din drepturile sau participațiile celeilalte (sau, în cazul unei companii, mai mult de 50 de procente din totalul voturilor și din valoarea totală a acțiunilor companiei sau drepturi sau participații efective la capitalurile proprii ale companiei) sau dacă o altă persoană sau întreprindere deține direct sau indirect mai mult de 50 la sută din drepturile sau participațiile efective (sau, în cazul unei companii, mai mult de 50 la sută din totalul voturilor și din valoarea totală a acțiunilor companiei sau drepturilor sau participațiilor lor efective la capitalurile proprii ale companiei) la persoană și întreprindere sau în cele două întreprinderi.

ARTICOLUL 6

VENITUL DIN PROPRIETĂȚI IMOBILIARE

1. Venitul realizat de un rezident al unui Stat Contractant din proprietăți imobiliare (inclusiv venitul din agricultură sau din silvicultură) situate în celălalt Stat Contractant poate fi impus în acel celălalt Stat.

2. Expresia „proprietăți imobiliare” are înțelesul care este atribuit de legislația Statului Contractant în care proprietățile în cauză sunt situate. Expresia va include, în orice caz, accesoriile proprietăților imobiliare, șeptelul și echipamentul utilizat în agricultură și în silvicultură, drepturile asupra cărora se aplică prevederile legislației generale cu privire la proprietatea funciară, uzufructul proprietăților imobiliare și drepturile la plăți variabile sau

fixe pentru exploatarea sau concesionarea exploatării zăcămintelor minerale, izvoarelor și a altor resurse naturale; navele maritime și aeronavele nu vor fi considerate proprietăți imobiliare.

3. Prevederile paragrafului 1 se vor aplica venitului realizat din utilizarea directă, din închirierea sau din utilizarea în orice altă formă a proprietăților imobiliare.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 3 se vor aplica, de asemenea, venitului din proprietățile imobiliare ale unei întreprinderi.

ARTICOLUL 7

PROFITURI DIN ACTIVITATEA DE ÎNTREPRINZĂTOR

1. Profiturile unei întreprinderi a unui Stat Contractant vor fi impozitate numai în acest Stat, cu excepția cazului când întreprinderea desfășoară activitate de întreprinzător în celălalt Stat Contractant printr-o reprezentanță permanentă situată acolo. Dacă întreprinderea desfășoară activitate de întreprinzător în acest mod, profiturile care sunt atribuite acelei reprezentanței permanente în conformitate cu dispozițiile paragrafului 2 pot fi impozitate în celălalt Stat.

2. În sensul prezentului articol și al articolului 21, profiturile atribuibile în fiecare Stat Contractant la reprezentanța permanentă menționată la paragraful 1 sunt profiturile pe care ar fi putut să le obțină, în special în operațiunile sale cu alte părți ale întreprinderii, dacă ar fi înființată o întreprindere separată și independentă care desfășoară activități identice sau similare în aceleași condiții sau similare, ținând cont de funcțiile îndeplinite, de activele utilizate și de riscurile asumate de întreprindere prin intermediul reprezentanței permanente și prin celelalte părți ale întreprinderii.

3. În cazul în care, în conformitate cu paragraful 2, un Stat Contractant ajustează profiturile care sunt atribuibile unei reprezentanțe permanente a unei întreprinderi a unuia dintre Statele Contractante și impozitează în consecință profiturile întreprinderii care au fost impozitate în celălalt Stat, acel Stat, în măsura necesară pentru a elimina dubla impozitare a acestor profituri, efectuează o ajustare adecvată a valorii impozitului perceput pe aceste profituri. La determinarea acestei ajustări, autoritățile competente ale Statelor Contractante se vor consulta, dacă este necesar.

4. În cazul în care profiturile includ elemente de venit care sunt tratate separat în alte Articole ale prezentei Convenții, atunci prevederile acelor Articole nu vor fi afectate de prevederile acestui Articol.

ARTICOLUL 8

TRANSPORT INTERNAȚIONAL

1. Profiturile unei întreprinderi a unui Stat Contractant din exploatarea în trafic internațional a navelor maritime sau aeronavelor vor fi impozabile numai în acest Stat.

2. Când, potrivit dispozițiilor paragrafului 1 al articolului 4, această întreprindere este rezident al ambelor State Contractate, ea este considerată a fi rezidentă doar a Statului în care este situat sediul conducerii sale efective. În cazul în care sediul conducerii efective al unei întreprinderi de transport maritim se află la bordul unei nave, atunci se consideră că aceasta este situată în Statul Contractant în care se află portul de origine al navei sau, dacă nu există un astfel de port de origine, în Statul Contractant al cărui rezident este operatorul navei.

3. Prevederile paragrafului 1 se vor aplica de asemenea profiturilor obținute din participarea la un grup „pool”, la o exploatare desfășurată în comun sau la o agenție internațională de exploatare.

ARTICOLUL 9 ÎNTEPRINDERI ASOCIATE

1. În cazul în care

a) o întreprindere a unui Stat Contractant participă, direct sau indirect, la conducerea, controlul sau la capitalul unei întreprinderi a celui alt Stat Contractant, sau

b) aceleași persoane participă, direct sau indirect, la conducerea, controlul sau la capitalul unei întreprinderi a unui Stat Contractant și a unei întreprinderi a celui alt Stat Contractant,

și când, fie într-un caz, fie în celălalt, cele două întreprinderi sunt legate în relațiile lor comerciale sau financiare prin condiții acceptate sau impuse, care diferă de cele care ar fi fost convenite între întreprinderi independente, atunci orice profituri, care fără aceste condiții ar fi fost obținute de una dintre întreprinderi, dar care datorită acestor condiții nu au fost obținute, pot fi incluse în profiturile acelei întreprinderi și impuse în consecință.

2. În cazul în care un Stat Contractant include în profiturile unei întreprinderi a acelui Stat - și impozitează în consecință - profiturile pentru care întreprinderea din celălalt Stat Contractant a fost supusă impozitării în acel celălalt Stat și profiturile astfel incluse sunt profituri care ar fi fost realizate de întreprinderea din primul Stat menționat, dacă condițiile convenite între cele două întreprinderi ar fi fost cele care ar fi fost stabilite între întreprinderi independente, atunci celălalt Stat va efectua ajustarea corespunzătoare a sumei impozitului perceput pe aceste profituri. Pentru determinarea acestor ajustări se vor lua în considerare și celelalte prevederi ale prezentei Convenții și, în caz de necesitate, autoritățile competente ale Statelor Contractante se vor consulta reciproc.

ARTICOLUL 10 DIVIDENDE

1. Dividendele plătite de o societate rezidentă a unui Stat Contractant unui rezident al celui alt Stat Contractant pot fi impozitate în acel celălalt Stat.

2. Totuși, aceste dividende pot fi de asemenea impozitate în Statul Contractant a cărui rezidentă este compania plătitoare de dividende potrivit legislației acestui Stat, dar dacă

beneficiarul efectiv al dividendelor este rezident al celui alt Stat Contractant, impozitul astfel stabilit nu va depăși:

a) 5 la sută din suma brută a dividendelor dacă beneficiarul efectiv este o societate rezidentă a celui alt Stat Contractant care deține direct cel puțin 10 la sută din capitalul societății care plătește dividendele pe parcursul unei perioade de 365 de zile care include ziua plății dividendelor (în scopul calculării acelei perioade, nu se va ține cont de schimbările de proprietate care ar rezulta direct dintr-o reorganizare corporativă, cum ar fi o fuziune sau o divizare a societății care deține acțiunile sau care plătește dividende);

b) 10 la sută din suma brută a dividendelor în toate celelalte cazuri.

Prezentul paragraf nu va afecta impozitarea societății cu privire la profiturile din care se plătesc dividendele.

3. Termenul „dividende”, folosit în acest Articol, înseamnă veniturile din acțiuni, din acțiuni sau drepturile de folosință, din părți miniere, părți de fondator sau alte drepturi, care nu sunt titluri de creanță, participare la profituri, precum și veniturile tratate ca o distribuție, potrivit legislației Statului Contractant a cărui rezidentă este societatea distribuitoare de dividende.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se vor aplica dacă beneficiarul efectiv al dividendelor, rezident al unui Stat Contractant, desfășoară activitate de întreprinzător în celălalt Stat Contractant, a cărui rezidentă este societatea plătitoare de dividende, printr-o reprezentanță permanentă situată acolo și deținerea drepturilor generatoare de dividende este efectiv legată de această reprezentanță permanentă. În această situație, se vor aplica prevederile Articolului 7.

5. În cazul în care o societate rezidentă a unui Stat Contractant realizează profituri sau venituri din celălalt Stat Contractant, acel celălalt Stat nu poate percepe nici un impozit asupra dividendelor plătite de societate, cu excepția cazului când asemenea dividende sunt plătite unui rezident al celui alt Stat sau în cazul în care deținerea drepturilor generatoare de dividende în legătură cu care dividendele sunt plătite este efectiv legată de o reprezentanță permanentă situată în acel celălalt Stat, nici să supună profiturile nedistribuite ale societății unui impozit asupra profiturilor nedistribuite ale societății, chiar dacă dividendele plătite sau profiturile nedistribuite constau integral sau parțial din profituri sau venituri ce provin din acel celălalt Stat.

6. a) Dividendele distribuite din venituri sau câștiguri obținute din proprietăți imobiliare, în sensul Articolului 6, de către un vehicul de investiții stabilit într-un Stat Contractant:

(i) care distribuie majoritatea acestor venituri anual și

(ii) ale căror venituri sau câștiguri din astfel de proprietăți imobiliare sunt scutite de impozit, unui rezident al celui alt Stat Contractant pot fi impozitate în celălalt stat.

b) Totuși, astfel de dividende pot fi impozitate și în primul Stat menționat în conformitate cu legislația acestui Stat, dacă beneficiarul efectiv este rezident al celui alt Stat Contractant.

Impozitul astfel perceput nu trebuie să depășească 10 la sută din suma brută a dividendelor, cu excepția cazului în care beneficiarul efectiv deține, direct sau indirect, o participație care reprezintă 10 la sută sau mai mult din capitalul vehiculului de investiții menționat la paragraful a). Într-un astfel de caz, atunci când beneficiarul efectiv al acestor dividende deține, direct sau indirect, o participație care reprezintă 10% sau mai mult din capitalul acestui vehicul, dividendele pot fi impozitate la rata prevăzută de legislația națională a Statului Contractant din care sunt derivate.

ARTICOLUL 11 DOBÂNZI

1. Dobânzile care provin dintr-un Stat Contractant și sunt plătite unui rezident al celuilalt Stat Contractant pot fi impozitate în acel celălalt Stat.

2. Totuși, aceste dobânzi pot fi, de asemenea, impozitate în Statul Contractant din care provin potrivit legislației acestui Stat, dar dacă beneficiarul efectiv al dobânzilor este rezident al celuilalt Stat Contractant, impozitul astfel stabilit nu va depăși 5 la sută din suma brută a dobânzilor.

3. Fără a aduce atingere prevederilor paragrafului 2, dobânzile care provin dintr-un Stat Contractant și sunt plătite unui rezident al celuilalt Stat Contractant vor fi scutite de impozit în primul Stat, dacă:

a) destinatarul este un Stat Contractant, o autoritatea locală sau teritorială ale acestora sau o persoană juridică de drept public, Banca Centrală a acestui Stat; sau o astfel de dobândă este plătită de unul dintre acele State, autorități locale sau teritoriale ale acestora sau persoană juridică de drept public;

b) o astfel de dobândă este plătită pentru titluri de creanță sau pentru un împrumut garantat sau asigurat sau subvenționat de un Stat Contractat sau de o altă persoană care acționează în numele unui Stat Contractant.

4. Termenul „dobânzi”, astfel cum este utilizat în acest Articol, înseamnă veniturile din titluri de creanță de orice natură, însoțite sau nu de garanții ipotecare sau de dreptul de participare la profiturile debitorului și, în special, veniturile din hârtii de valoare de Stat și veniturile din titluri de creanță sau obligațiuni, inclusiv primele și premiile aferente acestor hârtii de valoare, titluri de creanță sau obligațiuni. Penalitățile calculate pentru plata cu întârziere nu vor fi considerate ca dobânzi în sensul prezentului Articol.

5. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se vor aplica dacă beneficiarul efectiv al dobânzilor, rezident al unui Stat Contractant, desfășoară activitate de întreprinzător în celălalt Stat Contractant din care provin dobânzile printr-o reprezentanță permanentă situată acolo și titlurile de creanță, în legătură cu care sunt plătite dobânzile, sunt efectiv legate de această reprezentanță permanentă. În asemenea situație, se vor aplica prevederile Articolului 7.

6. Dobânzile vor fi considerate că provin dintr-un Stat Contractant, în cazul în care plătitorul este un rezident al acestui Stat. Totuși, în cazul în care plătitorul dobânzilor, fie că este sau nu rezident al unui Stat Contractant, are într-un Stat Contractant o reprezentanță permanentă în legătură cu care a apărut datoria pentru care se plătesc dobânzile și aceste dobânzi se suportă de o reprezentanță permanentă, atunci astfel de dobânzi vor fi considerate că provin din Statul Contractant în care este situată reprezentanța permanentă.

7. În cazul în care, datorită relațiilor speciale existente între plătitor și beneficiarul efectiv sau între ambii și o altă persoană terță, suma dobânzilor, referitoare la titlul de creanță pentru care ea este plătită, depășește suma care ar fi fost convenită între plătitor și beneficiarul efectiv în lipsa unor astfel de relații, prevederile prezentului Articol se vor aplica numai la ultima sumă menționată. În acest caz, partea excedentară a plăților va rămâne impozabilă potrivit legislației fiscale a fiecărui Stat Contractant, ținând seama de celelalte prevederi ale prezentei Convenții.

ARTICOLUL 12 ROYALTY

1. Royalty, ce provin dintr-un Stat Contractant și deținute efectiv de un rezident al celui alt Stat Contractant pot fi impozitate în acel celălalt Stat.

2. Totuși, aceste royalty pot fi, de asemenea, impozitate în Statul Contractant din care provin și potrivit legislației acestui Stat, dar dacă beneficiarul efectiv al royalty este rezident al celui alt Stat Contractant, impozitul astfel perceput nu va depăși 6 la sută din suma brută a royalty.

3. Termenul „royalty”, astfel cum este utilizat în prezentul Articol, înseamnă plățile de orice natură primite ca compensație pentru utilizarea sau concesiunea oricărui drept de autor asupra unei opere literare, artistice sau științifice, orice brevet de invenții, marcă comercială, desen sau model, plan, formulă sau procedeu secret ori pentru informații referitoare la experiența în domeniul industrial, comercial sau științific.

4. Prevederile paragrafelor 1 și 2 nu se vor aplica dacă beneficiarul efectiv al royalty, fiind un rezident al unui Stat Contractant, desfășoară activitate de întreprinzător în celălalt Stat Contractant din care provin royalty printr-o reprezentanță permanentă situată acolo și dreptul sau proprietatea pentru care se plătesc royalty este efectiv legată de o asemenea reprezentanță permanentă. În asemenea situație, se vor aplica prevederile Articolului 7.

5. Royalty vor fi considerate că provin dintr-un Stat Contractant în cazul în care plătitorul este rezident al acestui Stat. Totuși, în cazul în care plătitorul de royalty, fie că este sau nu rezident al unui Stat Contractant, are într-un Stat Contractant o reprezentanță permanentă în legătură cu care a apărut obligația de a plăti royalty, și aceste royalty se suportă de o reprezentanță permanentă, atunci astfel de royalty vor fi considerate că provin din Statul Contractant în care este situată reprezentanța permanentă.

6. În cazul în care, datorită relațiilor speciale existente între plătitor și beneficiarul efectiv sau între ambii și o altă persoană terță, suma royalty, referitoare la utilizarea, dreptul sau

informația pentru care ea este plătită, depășește suma care ar fi fost convenită între plătitor și beneficiarul efectiv în lipsa unor astfel de relații, atunci prevederile prezentului Articol se vor aplica numai la ultima sumă menționată. În acest caz, partea excedentară a plăților va rămâne impozabilă potrivit legislației fiecărui Stat Contractant, ținând seama de celelalte prevederi ale prezentei Convenții.

ARTICOLUL 13 **CÂȘTIGURI DE CAPITAL**

1. Câștigurile realizate de un rezident al unui Stat Contractant din înstrăinarea proprietăților imobiliare, specificate la Articolul 6 și situate în celălalt Stat Contractant, pot fi impozitate în acel celălalt Stat.
2. Câștigurile realizate din înstrăinarea proprietății mobiliare care face parte din proprietatea comercială a unei reprezentanțe permanente pe care o întreprindere a unui Stat Contractant o are în celălalt Stat Contractant, inclusiv câștigurile din înstrăinarea unei asemenea reprezentanțe permanente (separat sau cu întreaga întreprindere), pot fi impozitate în acel celălalt Stat.
3. Câștigurile realizate din înstrăinarea bunurilor care fac parte din proprietatea comercială a unei întreprinderi și constau din nave sau aeronave operate de acea întreprindere în trafic internațional sau bunuri mobile aferente exploatării acestor nave sau aeronave, sunt impozitate numai în Statul Contractant în care se află sediul conducerii efective a întreprinderii.
4. Câștigurile obținute de un rezident al unui Stat Contractant din înstrăinarea acțiunilor, drepturilor sau intereselor comparabile, cum ar fi interesele de la un parteneriat sau un trust, pot fi impozitate în celălalt Stat Contractant dacă, în orice moment, în 365 de zile precedente înstrăinării lor, aceste acțiuni, drepturi sau interese comparabile au mai mult de 50 la sută din valoarea lor direct sau indirect din bunuri imobile, definite la articolul 6, situate în celălalt Stat. În sensul prezentei dispoziții, proprietățile imobile aferente activității proprii desfășurate de o astfel de companie, trust sau entitate nu vor fi luate în considerare.
5. Câștigurile realizate din înstrăinarea oricăror proprietăți, altele decât cele specificate în paragrafele 1, 2, 3 și 4, vor fi impozitate numai în Statul Contractant a cărui rezidentă este persoana care înstrăinează.

ARTICOLUL 14 **VENITURI DIN ACTIVITATEA SALARIATĂ**

1. Sub rezerva prevederilor Articolelor 15, 17 și 18, salariile, beneficiile salariale și alte remunerații similare obținute de un rezident al unui Stat Contractant pentru o activitate salariată vor fi impozitate numai în acest Stat, cu excepția cazului când activitatea salariată este exercitată în celălalt Stat Contractant. Dacă activitatea salariată este astfel exercitată, remunerațiile astfel primite pot fi impozitate în acel celălalt Stat.

2. Fără a aduce atingere prevederilor paragrafului 1, remunerațiile obținute de un rezident al unui Stat Contractant pentru o activitate salariată exercitată în celălalt Stat Contractant vor fi impozitate numai în primul Stat menționat dacă:

a) beneficiarul este prezent în celălalt Stat pentru o perioadă sau perioade care nu depășesc în total 183 de zile în orice perioadă de douăsprezece luni, care se începe sau se termină în anul fiscal vizat; și

b) remunerațiile sunt plătite de un angajator sau în numele unui angajator care nu este rezident al celuilalt Stat; și

c) remunerațiile nu sunt suportate de o reprezentanță permanentă pe care angajatorul o are în celălalt Stat.

3. Fără a aduce atingere prevederilor precedente ale prezentului articol, remunerațiile obținute de un rezident al unui Stat Contractant în legătură cu o activitate salariată, ca membru al echipajului regulat al unei nave sau aeronave, care este exercitată la bordul unui nave sau aeronave operate în trafic internațional, altele decât la bordul unei nave sau aeronave operate numai în celălalt Stat Contractant, sunt impozabile numai în primul Stat menționat.

ARTICOLUL 15

MEMBRII CONSILIULUI DE ADMINISTRAȚIE AL SOCIETĂȚILOR

Bonusurile, onorariile directorilor și alte plăți similare, primite de un rezident al unui Stat Contractant în calitate sa de membru al consiliului de administrație al unei societăți, care este rezidentă a celuilalt Stat Contractant, pot fi impozitate în acel celălalt Stat.

ARTICOLUL 16

ARTIȘTI, SPORTIVI ȘI MODELE

1. Fără a aduce atingere prevederilor Articolului 14, veniturile obținute de un rezident al unui Stat Contractant în calitate de artist de spectacol cum sunt artiștii de teatru, de cinema, de radio sau de televiziune, ori ca interpret muzical sau ca sportiv sau model, din activitățile lui personale, exercitate în celălalt Stat Contractant, pot fi impozitate în acel celălalt Stat.

Fără a aduce atingere prevederilor articolelor 14 și 20, atunci când un artist de spectacol, un sportiv sau un model, rezident al unui Stat, obține venituri din celălalt Stat pentru spectacole care nu pot fi disociate de notorietatea sa profesională, astfel de venituri pot fi impozitate în celălalt Stat Contractant.

2. În cazul în care veniturile obținute din activități sau spectacole menționate la paragraful 1 nu sunt atribuite artistului de spectacol, sportivului sau modelului, ci unei alte persoane, indiferent dacă este rezident al unui Stat Contractant sau nu, acest venit poate fi, fără a aduce atingere dispozițiilor articolelor 14 și 20, impozitat în Statul Contractant în care activitățile sau spectacolele artistului de spectacol, sportivului sau modelului sunt exercitate, furnizate sau utilizate.

3. Fără a aduce atingere prevederilor paragrafelor 1 și 2, veniturile obținute de un rezident al unui Stat Contractant, ca artist de spectacol, sportiv sau model, din activități sau spectacole exercitate, furnizate sau utilizate în celălalt Stat Contractant vor fi impozitate numai în primul Stat menționat în cazul în care acele activități sau spectacole în celălalt Stat sunt susținute în principal din fonduri publice ale primului Stat menționat, ale subdiviziunilor sale politice, ale autorităților locale sau teritoriale ale acestora sau ale persoanelor juridice de drept public, inclusiv în cazul în care veniturile nu sunt atribuite artistului de spectacol, sportivului sau modelului, ci altei persoane, indiferent dacă este sau nu rezident al unui Stat Contractant.

ARTICOLUL 17

PENSIILE

Sub rezerva prevederilor paragrafului 2 al Articolului 18, pensiile și alte remunerații similare plătite unui rezident al unui Stat Contractant pentru activitatea salariată exercitată în trecut, vor fi impozitate numai în acest Stat.

ARTICOLUL 18

SERVICIUL PUBLIC

1. a) Salariile, beneficiile salariale și alte remunerații similare, plătite de un Stat Contractant sau de o subdiviziune politică, autoritate locală sau teritorială a acestuia, sau de către o persoană juridică de drept public, unei persoane fizice pentru serviciile prestate acestui Stat, subdiviziunii, autorității sau persoanei juridice de drept public, vor fi impozitate numai în acest Stat.

b) Totuși, asemenea salarii, beneficii salariale și alte remunerații similare vor fi impozitate numai în celălalt Stat Contractant, dacă serviciile sunt prestate în acel Stat și persoana fizică este rezidentă și național al acelui Stat, fără a fi național al primului Stat menționat.

2. a) Fără a aduce atingere prevederilor paragrafului 1, pensiile sau alte remunerații similare plătite de un Stat Contractant sau de o subdiviziune politică, autoritate locală sau teritorială a acestuia sau de o persoană juridică de drept public, fie direct, fie din fondurile pe care le-au constituit, unei persoane fizice pentru serviciile prestate acestui Stat, subdiviziunii, autorității sau persoanei juridice de drept public, vor fi impozitate numai în acest Stat.

b) Totuși, asemenea pensii vor fi impozitate numai în celălalt Stat Contractant, dacă persoana fizică este rezidentă și național al acelui Stat, fără a fi în același timp și național al primului Stat menționat.

3. Prevederile Articolelor 14, 15, 16 și 17 se vor aplica salariilor, beneficiilor salariale, pensiilor și altor remunerații similare, pentru serviciile prestate în legătură cu activitatea de întreprinzător desfășurată de un Stat Contractant sau de o subdiviziune politică, autoritate locală sau teritorială a acestuia sau de persoana juridică de drept public.

ARTICOLUL 19 STUDENȚI, UCENICI ȘI STAGIARI

Plățile primite de un student, un stagiar sau un ucenic care este sau a fost imediat anterior vizitei sale într-un Stat Contractant un rezident al celui alt Stat Contractant și care este prezent în primul Stat menționat exclusiv în scopul instruirii sau pregătirii sale, destinate pentru întreținerea, instruirea sau pregătirea sa, nu vor fi impozitate în acest Stat, cu condiția ca astfel de plăți să provină din surse aflate în afara aceluia Stat.

ARTICOLUL 20 ALTE VENITURI

1. Elementele de venit ale unui rezident al unui Stat Contractant, indiferent de sursa de proveniență, care nu sunt tratate la Articolele precedente ale prezentei Convenții, vor fi impozitate numai în acest Stat.

2. Prevederile paragrafului 1 nu se vor aplica veniturilor, altele decât veniturile din proprietăți imobiliare, așa cum sunt definite la paragraful 2 al Articolului 6, dacă beneficiarul acestor venituri, fiind rezident al unui Stat Contractant, desfășoară activitate de întreprinzător în celălalt Stat Contractant printr-o reprezentanță permanentă situată acolo și dreptul sau proprietatea, în legătură cu care sunt plătite veniturile, este efectiv legată de o reprezentanță permanentă. În aceasta situație, se vor aplica prevederile Articolului 7.

ARTICOLUL 21 ELIMINAREA DUBLEI IMPUNERI

1. În cazul Franței, dubla impunere se va elimina în următorul mod:

a) fără a aduce atingere prevederilor prezentei Convenții, veniturile unui rezident din Franța, care pot fi impozitate sau vor fi impozitate numai în Republica Moldova în conformitate cu prevederile Convenției, vor fi luate în considerare la calcularea impozitului francez în cazul în care un astfel de venit nu este scutit de impozitul pe profit conform legislației franceze naționale. În acest caz, impozitul moldovenesc nu poate fi deductibil din aceste venituri, dar rezidentul Franței, sub rezerva condițiilor și limitelor prevăzute la literele (i) și (ii), va avea dreptul la un credit fiscal pentru impozitul francez. Acest credit fiscal va fi egal cu:

(i) în cazul veniturilor, altele decât cele menționate la punctul (ii), cu suma impozitului francez atribuită acestor venituri, cu condiția ca rezidentul Franței să fie efectiv supus impozitului moldovenesc pentru aceste venituri;

(ii) în cazul veniturilor care fac obiectul impozitului pe venit menționat la Articolul 7 și la paragraful 2 al Articolului 13 și în cazul veniturilor menționate la Articolul 10, Articolul 11, Articolul 12, paragrafele 1 și 4 din Articolul 13, Articolul 15 și paragrafele 1 și 2 ale Articolului 16, cu suma impozitului plătit în Republica Moldova în conformitate cu

prevederile articolelor respective; cu toate acestea, un astfel de credit fiscal nu trebuie să depășească valoarea impozitului francez atribuibil acestor venituri.

b) (i) S-a convenit că expresia „suma impozitului francez atribuibilă acestor venituri”, utilizat în subparagraful a) înseamnă:

- în cazul în care impozitul pe astfel de venit se calculează prin aplicarea unei cote proporționale, suma venitului net în cauză înmulțită cu rata care se aplică efectiv acelui venit;
- în cazul în care impozitul pe un astfel de venit se calculează aplicând un barem progresiv, suma venitului net în cauză înmulțită cu rata rezultată din raportul dintre impozitul efectiv plătit pe venitul net total impozabil în conformitate cu legislația franceză și suma acelui venit net total.

(ii) S-a convenit că expresia „suma impozitului plătit în Republica Moldova”, utilizată în subparagraful a), înseamnă suma impozitului moldovenesc efectiv suportată cu titlu definitiv, în ceea ce privește elementele de venit luate în considerație în conformitate cu prevederile Convenției, de un rezident al Franței care este supus impozitării pe aceste elemente de venit, potrivit legislației franceze.

2. În cazul Republicii Moldova, dubla impunere se va elimina în următorul mod:

- În cazul în care un rezident al Republicii Moldovei realizează venit care, potrivit prevederilor prezentei Convenții, este supus impozitării în Franța, Republica Moldova va permite deducerea, din impozitul pe venit al acestui rezident, a unei sume egale cu impozitul pe venit plătit în Franța.
- Totuși, asemenea deducere nu va depăși cea parte a impozitului pe venit, calculată până la acordarea deducerii, ce se atribuie, în funcție de caz, venitului care poate fi impus în Franța.

ARTICOLUL 22 NEDISCRIMINAREA

1. Persoanele fizice care au cetățenia sau naționalitatea unui Stat Contractant nu vor fi supuse în celălalt Stat Contractant la nici o impozitare sau obligație legată de aceasta, diferită sau mai împovărătoare decât impozitarea și obligațiile aferente la care sunt sau pot fi supuse persoanele fizice care au cetățenia sau naționalitatea celuilalt Stat, aflate în aceleași circumstanțe, în special în privința rezidenței.

2. Apatrizii care sunt rezidenți ai unui Stat Contractant, nu vor fi supuși în nici un Stat Contractant nici unei impuneri sau nici unei obligații legate de aceasta, diferită sau mai împovărătoare decât impunerea și obligațiile aferente la care sunt sau pot fi supuse persoanele care au cetățenia sau naționalitatea Statului menționat, aflate în aceleași circumstanțe, în special în privința rezidenței.

3. Impozitarea unei reprezentanțe permanente, pe care o întreprindere a unui Stat Contractant o are în celălalt Stat Contractant, nu va fi stabilită în condiții mai puțin favorabile, în acel celălalt Stat, decât impozitarea stabilită întreprinderilor acelui celuilalt Stat care desfășoară aceleași activități. Această prevedere nu va fi interpretată ca obligând un Stat Contractant să acorde rezidenților celuilalt Stat Contractant orice deduceri personale, înlesniri sau reduceri de impozit, pe baza statutului civil sau obligațiilor familiale, pe care le acordă rezidenților săi.
4. Cu excepția cazului în care se aplică prevederile paragrafului 1 al Articolului 9, paragrafului 7 al Articolului 11, paragrafului 6 al Articolului 12, dobânzile, royalty și alte plăți efectuate de o întreprindere a unui Stat Contractant unui rezident al celuilalt Stat Contractant vor fi deduse, în scopul determinării profiturilor impozabile ale unei asemenea întreprinderi, în aceleași condiții ca și când ar fi fost plătite unui rezident al primului Stat menționat.
5. Întreprinderile unui Stat Contractant, al căror capital este integral sau parțial deținut sau controlat, în mod direct sau indirect, de unul sau de mai mulți rezidenți ai celuilalt Stat Contractant, nu vor fi supuse în primul Stat menționat nici unei impozitări sau obligații legată de aceasta, diferită sau mai împovărătoare decât impozitarea și obligațiile aferente la care sunt sau pot fi supuse alte întreprinderi similare ale primului Stat menționat.
6. Nimic din conținutul prezentului articol nu poate fi interpretat ca obligând oricare Stat Contractant să acorde persoanelor fizice care nu sunt rezidente în Statul respectiv deduceri personale, înlesniri și reduceri de impozit care sunt acordate rezidenților săi persoane fizice.
7. Dacă orice tratat sau acord bilateral între Statele Contractante, altul decât prezenta Convenție, include o clauză de nediscriminare sau o clauză a națiunii celei mai favorizate, se înțelege că astfel de clauze nu se vor aplica în materie fiscală.
8. Prevederile acestui Articol, indiferent de prevederile Articolului 2, se vor aplica impozitelor de orice gen și tip.

ARTICOLUL 23 PROCEDURA AMIABILĂ

1. În cazul în care o persoană consideră că acțiunile unuia sau ambelor State Contractante au sau vor avea ca rezultat pentru ea o impozitare care nu este în conformitate cu prevederile prezentei Convenții, acesta poate, indiferent de căile de atac prevăzute de legislația internă a acestor State, să prezinte cazul său autorității competente dintr-un Stat Contractant sau din celălalt. Cazul trebuie prezentat în termen de trei ani de la prima notificare a acțiunii din care rezultă că impozitarea nu este în conformitate cu prevederile Convenției.
2. Autoritatea competentă se va strădui, dacă reclamația i se pare întemeiată și dacă ea însăși nu este în măsură să ofere o soluție satisfăcătoare, să rezolve cazul pe calea unei înțelegeri amiabile cu autoritatea competentă a celuilalt Stat Contractant, în scopul evitării unei impozitări care nu este în conformitate cu Convenția. Orice înțelegere realizată va fi aplicată indiferent de termenele prevăzute de legislația internă a Statelor Contractante.

3. Autoritățile competente ale Statelor Contractante se vor strădui să rezolve pe călea înțelegerii amiabile orice dificultăți sau dubii rezultate ca urmare a interpretării sau aplicării Convenției. De asemenea, acestea se pot consulta reciproc pentru evitarea dublei impunerii în cazurile neprevăzute de Convenție.

4. Autoritățile competente ale Statelor Contractante pot comunica direct între ele, inclusiv prin intermediul unei comisii mixte formate din ele sau din reprezentanții lor, în scopul realizării unei înțelegeri, în sensul paragrafelor precedente.

5. În cazul în care:

a) în temeiul paragrafului 1, o persoană a prezentat un caz autorității competente a unui Stat Contractant pe baza faptului că acțiunile unuia sau ambelor State Contractante au avut drept rezultat pentru acea persoană o impozitare care nu respectă prevederile prezentei Convenții, și

b) autoritățile competente nu au reușit să ajungă la un acord privind soluționarea cazului în conformitate cu paragraful 2 în termen de trei ani de la data la care toate informațiile cerute de autoritățile competente pentru soluționarea cazului au fost furnizate ambelor autorități competente,

orice probleme nerezolvate care decurg din caz vor fi supuse arbitrajului, dacă persoana solicită acest lucru. Aceste probleme nerezolvate nu vor fi supuse arbitrajului în cazul în care o decizie cu privire la aceste probleme a fost deja pronunțată de o instanță de judecată sau un tribunal administrativ din oricare Stat. Cu excepția cazului în care o persoană afectată direct de caz nu acceptă acordul comun de punere în aplicare a deciziei de arbitraj, această decizie este obligatorie pentru ambele State Contractante și va fi aplicată, indiferent de termenele prevăzute de legislația internă a acestor State. Autoritățile competente ale Statelor Contractante vor stabili de comun acord modul de aplicare a prezentului paragraf.

ARTICOLUL 24 SCHIMB DE INFORMAȚII

1. Autoritățile competente ale Statelor Contractante vor face schimb de informații care se consideră că sunt relevante pentru aplicarea prevederilor prezentei Convenții sau pentru administrarea ori implementarea legislației naționale referitoare la impozitele de orice gen și tip percepute în numele Statelor Contractante sau al subdiviziunilor politice sau al autorităților locale sau teritoriale ale acestora, în măsura în care impozitarea prevăzută de acestea nu contravine Convenției. Schimbul de informații nu este limitat de Articolele 1 și 2.

2. Orice informație primită în baza paragrafului 1 de un Stat Contractant va fi tratată ca secret în același mod ca și informația primită în baza legislației interne a aceluși Stat, și va fi dezvăluită numai persoanelor sau autorităților (inclusiv instanțelor judecătorești și organelor administrative) abilitate cu stabilirea, sau perceperea impozitelor vizate în paragraful 1, încasarea forțată sau urmărirea judiciară privitoare la aceste impozite sau soluționarea contestațiilor cu privire la impozitele vizate în paragraful 1 sau cu controlul celor sus

menționate. Asemenea persoane sau autorități vor utiliza informația numai în aceste scopuri. Acestea pot dezvălui informația în procedurile judecătorești sau în deciziile judiciare. În pofida celor menționate supra, informația primită de un Stat Contractant poate fi utilizată în alte scopuri în cazul în care această informație poate fi utilizată în alte scopuri în conformitate cu legile ambelor State, iar autoritatea competentă a statului furnizor autorizează această utilizare.

3. Prevederile paragrafelor 1 și 2 în nici un caz nu vor fi interpretate ca impunând unui Stat Contractant obligația:

a) de a realiza măsuri administrative contrare legislației și practicii administrative ale acestui Stat sau ale celui alt Stat Contractant;

b) de a furniza informații care nu pot fi obținute potrivit legislației sau în cadrul obișnuit al practicilor sale administrative sau ale celui alt Stat Contractant;

c) de a furniza informații care ar dezvălui un secret comercial, de afaceri, industrial sau profesional ori un procedeu comercial sau informații a căror divulgare ar fi contrară ordinii publice.

4. Dacă un Stat Contractant solicită informații în conformitate cu prezentul Articol, celălalt Stat Contractant va utiliza instrumentele sale de colectare a informației pentru a obține informațiile solicitate, chiar dacă nu are nevoie de astfel de informații pentru scopurile fiscale proprii. Obligația prevăzută în propoziția precedentă este supusă limitărilor prevăzute de paragraful 3, dar, în nici un caz, aceste limitări nu vor fi interpretate ca permițând unui Stat Contractant să refuze furnizarea informației doar pe motiv că acesta nu are nici un interes pentru astfel de informație în context național.

5. Prevederile paragrafului 3, în nici un caz nu vor fi interpretate ca permițând unui Stat Contractant să refuze furnizarea informațiilor doar pe motiv că informațiile sunt deținute de o bancă, de o instituție financiară, de un mandatar sau de o persoană care acționează ca agent sau persoană de încredere, sau pentru că acestea se referă la drepturile de proprietate ale unei persoane.

ARTICOLUL 25

ASISTENȚĂ LA COLECTAREA IMPOZITELOR

1. Statele Contractante își vor acorda reciproc asistență în colectarea creanțelor fiscale. Această asistență nu este limitată de Articolele 1 și 2. Autoritățile competente ale Statelor Contractante pot stabili de comun acord modalitățile de aplicare a prezentului Articol.

2. Expresia „creanță fiscală” folosită în prezentul Articol înseamnă o sumă datorată în legătură cu impozite de orice gen și tip percepute în numele Statelor Contractante sau al subdiviziunilor politice sau autorităților locale sau teritoriale ale acestora, în măsura în care impozitarea la care se referă nu este contrară prezentei Convenții sau oricărui alt instrument la care sunt parte

Statele Contractante, precum și dobânzile, penalitățile administrative și cheltuielile de colectare sau de conservare legate de o astfel de sumă.

3. Când o creanță fiscală a unui Stat Contractant are titlu executoriu în baza legislației acelui Stat și este datorată de o persoană care nu poate la momentul respectiv să împiedice colectarea sa în baza legislației acelui Stat, acea creanță fiscală va fi acceptată în scopul colectării, la solicitarea autorității competente a acelui Stat, de către autoritatea competentă a celuilalt Stat Contractant. Creanța fiscală respectivă va fi colectată de către celălalt Stat în conformitate cu prevederile legislației sale aplicabile în cazul executării și colectării propriilor sale impozite, ca și când creanța fiscală ar fi o creanță fiscală a sa.

4. Când o creanță fiscală a unui Stat Contractant este o creanță în legătură cu care acel Stat poate să ia măsuri de conservare, în baza legislației sale, în vederea asigurării colectării acesteia, acea creanță fiscală va fi acceptată în scopul luării măsurilor de conservare, la solicitarea autorității competente a acelui Stat, de către autoritatea competentă al celuilalt Stat Contractant. Celălalt Stat va lua măsurile de conservare cu privire la creanța fiscală respectivă în conformitate cu prevederile legislației sale, ca și când creanța fiscală ar fi o creanță fiscală a sa, chiar dacă la momentul când aceste măsuri sunt aplicate creanța fiscală nu are titlu executoriu în primul Stat menționat sau este datorată de o persoană care are dreptul să împiedice colectarea sa.

5. Fără a aduce atingere prevederilor paragrafelor 3 și 4, o creanță fiscală acceptată de un Stat Contractant în scopul paragrafului 3 sau 4 nu va fi supusă în acel Stat termenului de prescripție sau acordării oricărei priorități aplicabile unei creanțe fiscale în baza legislației acelui Stat pe considerente legate de natura acesteia. În plus, o creanță fiscală acceptată de un Stat Contractant în scopul paragrafului 3 sau 4 nu va avea în acel Stat nici o prioritate aplicabilă acelei creanțe fiscale în baza legislației celuilalt Stat Contractant.

6. Procedurile legate de existența, valabilitatea sau suma unei creanțe fiscale a unui Stat Contractant nu vor fi aduse în atenția instanțelor judecătorești sau organelor administrative al celuilalt Stat Contractant.

7. Când, în orice moment după ce a fost făcută o solicitare de către un Stat Contractant în baza paragrafului 3 sau 4 și înainte ca celălalt Stat Contractant să colecteze și să transmită respectiva creanță fiscală primului Stat menționat, respectiva creanță fiscală încetează să fie:

a) în cazul unei solicitări făcute în baza paragrafului 3, o creanță fiscală a primului Stat menționat care are titlu executoriu în baza legislației acelui Stat și este datorată de o persoană care nu poate la momentul respectiv să împiedice colectarea sa în baza legislației acelui Stat, sau

b) în cazul unei solicitări făcute în baza paragrafului 4, o creanță fiscală a primului Stat menționat în legătură cu care acel Stat poate să ia măsuri de conservare, în baza legislației sale, în vederea asigurării colectării acesteia,

autoritatea competentă a primului Stat menționat va informa cu promptitudine autoritatea competentă a celui alt Stat în legătură cu acest fapt și, în funcție de opțiunea celui alt Stat, primul Stat menționat fie își va suspenda, fie își va retrage solicitarea.

8. Prevederile prezentului Articol nu vor fi interpretate în nici un caz ca impunând unui Stat Contractant obligația:

a) de a lua măsuri administrative contrare legislației și practicii administrative a celui sau a celui alt Stat Contractant;

b) de a lua măsuri care ar fi contrare ordinii publice;

c) de a acorda asistență în cazul în care celălalt Stat Contractant nu a luat toate măsurile rezonabile de colectare sau de conservare, după caz, disponibile în baza legislației sau practicii administrative a acestuia;

d) de a acorda asistență în acele cazuri în care povara administrativă pentru acel Stat este în mod evident disproporționată în raport cu beneficiul ce va fi obținut de celălalt Stat Contractant.

ARTICOLUL 26

MEMBRII MISIUNILOR DIPLOMATICE ȘI AI CONSULATELOR

1. Nimic în prezenta Convenție nu va afecta privilegiile fiscale ale membrilor misiunilor diplomatice sau ai consulatelor și ale membrilor delegațiilor permanente la organizații internaționale în conformitate cu normele generale ale dreptului internațional sau în conformitate cu prevederile acordurilor speciale.

2. Fără a aduce atingere prevederilor Articolului 4, o persoană care este membră a unei misiuni diplomatice, a unui consulat sau a unei delegații permanente a unui Stat Contractant situat în celălalt Stat Contractant sau într-un Stat terț va fi considerată, în sensul Convenției, ca rezident al statului care i-a acordat acreditarea în cazul în care în statul care i-a acordat acreditarea are aceleași obligații cu privire la impozitul pe venit aferent venitului total ca și rezidenții celui Stat.

3. Convenția nu va fi aplicată organizațiilor internaționale, organelor sau oficialilor acestora și persoanelor care sunt membre ale unei misiuni diplomatice, ale unui consulat sau ale unei delegații permanente a unui stat terț, care sunt prezente într-un Stat Contractant și nu sunt tratate în nici un Stat Contractant ca rezidenți în ceea ce privește impozitele pe venit.

ARTICOLUL 27

REFUZUL DE A ACORDA AVANTAJE CONVENȚIONALE

Fără a aduce atingere prevederilor prezentei Convenții, un beneficiu în temeiul prezentei Convenții nu va fi acordat pentru un venit dacă este rezonabil să se concluzioneze, având în vedere toate faptele și circumstanțele relevante, că obținerea acestui beneficiu a fost unul din scopurile principale ale oricărui aranjament sau tranzacție care a rezultat direct sau indirect în beneficiul respectiv, cu excepția cazului în care se stabilește că acordarea beneficiului în

aceste condiții ar fi în conformitate cu obiectul și scopul prevederilor relevante din prezenta Convenție.

ARTICOLUL 28

MODUL DE APLICARE

1. Autoritățile competente ale Statelor Contractante pot stabili modul de aplicare a prezentei Convenții.

2. În special, pentru a obține într-un Stat Contractant beneficiile prevăzute la articolele 10, 11 și 12, rezidenții celui alt Stat Contractant trebuie să prezinte, cu excepția cazului în care autoritățile competente convin altfel, un formular de certificare a reședinței care prevede în special tipul și suma sau valoarea venitului respectiv, inclusiv certificarea administrației fiscale din celălalt Stat.

ARTICOLUL 29

INTRAREA ÎN VIGOARE

1. Statele Contractante se vor notifica reciproc despre îndeplinirea procedurilor interne necesare pentru intrarea în vigoare a prezentei Convenții. Convenția va intra în vigoare în prima zi după data la care a fost primită ultima notificare.

2. Prevederile Convenției se vor aplica:

a) cu referință la impozitele pe venit reținute la sursă, la sumele impozabile realizate la sau după data de 1 ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care prezenta Convenție a intrat în vigoare;

b) cu referință la impozitele pe venit care nu sunt reținute la sursă, pentru veniturile aferente, după caz, oricărui an calendaristic sau perioadă contabilă care începe la sau după data de 1 ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care Convenția intră în vigoare;

c) cu referință la celelalte impozite, pentru impozitare în cazul în care evenimentul impozabil va avea loc la sau după data de 1 ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care Convenția intră în vigoare.

ARTICOLUL 30

DENUNȚAREA

1. Prezenta Convenție va rămâne în vigoare pe termen nelimitat. Cu toate acestea, oricare dintre Statele Contractante o poate denunța printr-un preaviz transmis celeilalte părți pe cale diplomatică cu cel puțin șase luni înainte de sfârșitul anului calendaristic.

2. În asemenea situație Convenția își va înceta efectul:

a) cu referință la impozitele pe venit reținute la sursă, la sumele impozabile, realizate la sau după data de 1 ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care a fost transmis preaviz de denunțare;

b) cu referință la impozitele pe venit care nu sunt reținute la sursă, pentru veniturile aferente, după caz, oricărui an calendaristic sau perioadă contabilă care începe la sau după data de 1 ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care a fost transmis preaviz de denunțare;

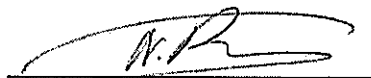
c) cu referință la celelalte impozite, pentru impozitare în cazul în care evenimentul impozabil va avea loc la sau după data de 1 ianuarie a anului calendaristic imediat următor anului în care a fost transmis preaviz de denunțare.

DREPT PENTRU CARE, subsemnații, autorizați în bună și cuvenită formă, au semnat prezenta Convenție.

Semnată la Chișinău, la 15 iunie 2022, în două exemplare în limbile română și franceză, ambele texte fiind egal autentice.

Pentru Guvernul
Republicii Moldova

Nicolae POPESCU
Viceprim-Ministru, Ministrul Afacerilor
Externe și Integrării Europene

Pentru Guvernul
Republicii Franceze

Catherine COLONNA
Ministra pentru Europa
și Afaceri Externe

ANEXA

La momentul semnării Convenției între Guvernul Republicii Moldova și Guvernul Republicii Franceze pentru evitarea dublei impunerii și prevenirea evaziunii și fraudei fiscale cu privire la impozitele pe venit, Guvernele au convenit asupra următoarelor dispoziții care vor face parte integrantă din Convenție.

1. În ce privește articolul 3 litera b) paragraful (1), autoritățile teritoriale franceze situate peste mări sunt Guadelupa, Guyana, Martinica, Reunion și Mayotte. Autoritatea competentă franceză va notifica autorității competente din Republica Moldova referitor la orice modificare a listei respective.

2. Fără a aduce atingere prevederilor prezentei Convenții, un organism de plasament colectiv care este stabilit într-un Stat Contractant și este tratat în conformitate cu legislația internă a celui alt Stat Contractant ca un organism de plasament colectiv, are dreptul la beneficiile dispozițiilor articolelor 10 și 11 pentru partea de venit corespunzătoare drepturilor sau titlurilor de participare din astfel de fonduri deținute de persoane care sunt rezidente ale oricărui Stat Contractant sau de persoane care sunt rezidente ale oricărui alt stat cu care Statul Contractant din care provin dividende sau interese, a încheiat un acord de asistență administrativă în vederea prevenirii evaziunii fiscale.

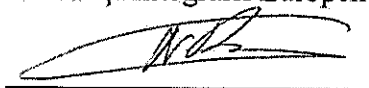
3. În ceea ce privește articolul 19, expresia „un stagiar sau un ucenic” trebuie să includă orice persoană care efectuează o misiune de voluntariat internațional așa cum este el definit de articolele L122-1 și următoarele din capitolul II al titlului II din Prima Carte a Codului Serviciului Francez sau orice alte prevederi identice sau substanțial similare care vor intra în vigoare după data semnării Convenției.

DREPT PENTRU CARE, subsemnații, autorizați în bună și cuvenită formă, au semnat prezenta Anexă.

Semnată la Chișinău, la 15 iunie 2022, în două exemplare în limbile română și franceză, ambele texte fiind egal autentice.

Pentru Guvernul
Republicii Moldova

Nicolae POPESCU
Viceprim-Ministru, Ministrul Afacerilor
Externe și Integrării Europene

Pentru Guvernul
Republicii Franceze

Catherine COLONNA
Ministra pentru Europa
și Afaceri Externe

CONVENTION
ENTRE LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE DE MOLDAVIE
ET
LE GOUVERNEMENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE
POUR L'ÉLIMINATION DE LA DOUBLE IMPOSITION EN MATIÈRE
D'IMPÔTS SUR LE REVENU ET POUR LA PRÉVENTION DE L'ÉVASION
ET DE LA FRAUDE FISCALES

Le Gouvernement de la République de Moldavie
et
le Gouvernement de la République Française

SOUCIEUX de promouvoir leurs relations économiques et d'améliorer leur coopération en matière fiscale,

ENTENDANT conclure une Convention pour l'élimination de la double imposition en matière d'impôts sur le revenu sans créer de possibilités de non-imposition ou d'imposition réduite par l'évasion ou la fraude fiscale (y compris par des mécanismes de chalandage fiscal destinés à obtenir les allègements prévus dans la présente Convention au bénéfice indirect de résidents d'Etats tiers),

Sont convenus de ce qui suit:

ARTICLE 1 PERSONNES VISEES

La présente Convention s'applique aux personnes qui sont des résidents d'un Etat contractant ou des deux Etats contractants.

ARTICLE 2 IMPOTS VISES

1. La présente Convention s'applique aux impôts sur le revenu perçus pour le compte d'un Etat contractant, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales ou territoriales, quel que soit le système de perception.

2. Sont considérés comme impôts sur le revenu les impôts perçus sur le revenu total, ou sur des éléments du revenu, y compris les impôts sur les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers ou immobiliers, ainsi que les impôts sur les plus-values.

3. Les impôts actuels auxquels s'applique la Convention sont notamment:

a) en ce qui concerne la France:

(i) l'impôt sur le revenu;

(ii) l'impôt sur les sociétés;

(iii) les contributions sur l'impôt sur les sociétés;

(iv) les contributions sociales généralisées et les contributions pour le remboursement de la dette sociale;

y compris toutes retenues à la source et avances décomptées sur ces impôts;

(ci-après dénommés „impôt français”);

b) en ce qui concerne la République de Moldavie:

(i) l'impôt sur le revenu („income tax”);

(ci-après dénommé „impôt moldave”).

4. La Convention s'applique aussi aux impôts de nature identique ou analogue qui seraient établis après la date de signature de la Convention et qui s'ajouteraient aux impôts actuels ou qui les remplaceraient. Les autorités compétentes des États contractants se communiquent les modifications significatives apportées à leurs législations fiscales.

ARTICLE 3

DEFINITIONS GENERALES

1. Au sens de la présente Convention, à moins que le contexte n'exige une interprétation différente:

- a) les expressions „Etat contractant” et „autre Etat contractant” désignent, suivant les cas, la France ou la République de Moldavie;
- b) le terme „France” désigne les départements métropolitains de la République française et les collectivités territoriales d'outre-mer listées à l'Annexe, y compris la mer territoriale, et, au-delà de la mer territoriale, les espaces marins sur lesquels la République française exerce, en conformité avec le droit international, sa juridiction ou des droits souverains aux fins de l'exploration et de l'exploitation des ressources naturelles des fonds marins, de leur sous-sol et des eaux surjacentes;
- c) le terme „République de Moldavie” désigne le territoire de la République de Moldavie l'intérieur de ses frontières, composé du sol, du sous-sol, des eaux et de l'espace aérien au-dessus du sol et des eaux, sur lequel la République de Moldavie exerce sa souveraineté et sa juridiction, en conformité avec sa législation et le droit international. En cas de divergence, le droit international a primauté sur la législation nationale;
- d) le terme „personne” comprend les personnes physiques, les sociétés et tous autres groupements de personnes;
- e) le terme „société” désigne toute personne morale ou toute entité qui est considérée comme une personne morale aux fins d'imposition;
- f) le terme „entreprise” s'applique à l'exercice de toute activité ou affaire;
- g) les expressions „entreprise d'un État contractant” et „entreprise de l'autre État contractant” désignent respectivement une entreprise exploitée par un résident d'un État contractant et une entreprise exploitée par un résident de l'autre État contractant;
- h) l'expression „trafic international” désigne tout transport par un navire ou un aéronef exploité par une entreprise dont le siège de direction effective est situé dans un Etat contractant, sauf lorsque ce transport n'est effectué qu'entre des points situés dans l'autre État contractant;
- i) l'expression „autorité compétente” désigne:
 - (i) dans le cas de la France, le ministre des Finances ou son représentant autorisé;
 - (ii) dans le cas de la République de Moldavie, le Ministère des finances;
- j) le terme „national”, en ce qui concerne un État contractant, désigne:
 - (i) toute personne physique qui possède la nationalité ou la citoyenneté de cet État contractant; et
 - (ii) toute personne morale, société de personnes ou association constituée conformément à la législation en vigueur dans cet Etat contractant;

k) les termes „activité”, par rapport à une entreprise, et „affaires” comprennent l’exercice de professions libérales ainsi que l’exercice d’autres activités de caractère indépendant.

2. Pour l’application de la Convention à un moment donné par un État contractant, tout terme ou expression qui n’y est pas défini a, sauf si le contexte exige une interprétation différente, le sens que lui attribue, à ce moment, le droit de cet État concernant les impôts auxquels s’applique la Convention, le sens attribué à ce terme ou expression par le droit fiscal de cet État prévalant sur le sens que lui attribuent les autres branches du droit de cet État.

ARTICLE 4

RESIDENT

1. Au sens de la présente Convention, l’expression „résident d’un Etat contractant” désigne toute personne qui, en vertu de la législation de cet Etat, est assujettie à l’impôt dans cet Etat, en raison de son domicile, de sa résidence, de son siège de direction ou de tout autre critère de nature analogue et s’applique aussi à cet Etat et à toute subdivision politique ou collectivité locale ou territoriale de celui-ci ainsi qu’ aux personnes morales de droit public de cet Etat, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales ou territoriales. Toutefois, cette expression ne comprend pas les personnes qui ne sont assujetties à l’impôt dans cet Etat que pour les revenus de sources situées dans cet Etat.

2. Lorsque, selon les dispositions du paragraphe 1, une personne physique est un résident des deux Etats contractants, sa situation est réglée de la manière suivante:

- a) cette personne est considérée comme un résident seulement de l’Etat où elle dispose d’un foyer d’habitation permanent ; si elle dispose d’un foyer d’habitation permanent dans les deux Etats, elle est considérée comme un résident seulement de l’Etat avec lequel ses liens personnels et économiques sont les plus étroits (centre des intérêts vitaux);
- b) si l’Etat où cette personne a le centre de ses intérêts vitaux ne peut pas être déterminé, ou si elle ne dispose d’un foyer d’habitation permanent dans aucun des Etats, elle est considérée comme un résident seulement de l’Etat où elle séjourne de façon habituelle;
- c) si cette personne séjourne de façon habituelle dans les deux Etats ou si elle ne séjourne de façon habituelle dans aucun d’eux, elle est considérée comme un résident seulement de l’Etat dont elle est un national;
- d) si cette personne est un national des deux Etats ou si elle n’est un national d’aucun d’eux, les autorités compétentes des Etats contractants tranchent la question d’un commun accord.

3. Lorsque, selon les dispositions du paragraphe 1, une personne autre qu’une personne physique est un résident des deux États contractants, elle est considérée comme un résident seulement de l’Etat où son siège de direction effective est situé.

4. L’expression „résident d’un Etat contractant” comprend, lorsque cet Etat contractant est la France, toute société de personnes ou toute autre entité analogue (y compris un groupement de personnes):

- a) dont le siège de direction effective est en France;
- b) qui est assujettie à l’impôt en France; et

- c) dont tous les porteurs de parts, associés ou membres sont, en application de la législation fiscale française, personnellement soumis à l'impôt à raison de leur quote-part dans les bénéfices de cette société de personnes ou de cette autre entité analogue (y compris d'un groupement de personnes).

ARTICLE 5

ETABLISSEMENT STABLE

1. Au sens de la présente Convention, l'expression „établissement stable” désigne une installation fixe d'affaires par l'intermédiaire de laquelle une entreprise exerce tout ou partie de son activité.
2. L'expression „établissement stable” comprend notamment:
 - a) un siège de direction;
 - b) une succursale;
 - c) un bureau;
 - d) une usine;
 - e) un atelier;
 - f) une mine, un puits de pétrole ou de gaz, une carrière ou tout autre lieu d'extraction de ressources naturelles; et
 - g) un champ de cultures.
3. Un chantier de construction ou de montage ne constitue un établissement stable que si sa durée dépasse neuf mois sur toute période de douze mois.
4. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, on considère qu'il n'y a pas „établissement stable” si:
 - a) il est fait usage d'installations aux seules fins de stockage, d'exposition ou de livraison de marchandises appartenant à l'entreprise;
 - b) des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de stockage, d'exposition ou de livraison;
 - c) des marchandises appartenant à l'entreprise sont entreposées aux seules fins de transformation par une autre entreprise;
 - d) une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins d'acheter des marchandises ou de réunir des informations, pour l'entreprise;
 - e) une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins d'exercer, pour l'entreprise, toute autre activité non énumérée aux alinéas a) à d), à condition que cette activité revête un caractère préparatoire ou auxiliaire; ou
 - f) une installation fixe d'affaires est utilisée aux seules fins de l'exercice cumulé d'activités mentionnées aux alinéas a) à e), à condition que l'activité d'ensemble de l'installation fixe d'affaires résultant de ce cumul garde un caractère préparatoire ou auxiliaire.
- 4.1. Le paragraphe 4 ne s'applique pas à une installation fixe d'affaires utilisée ou détenue par une entreprise si la même entreprise ou une entreprise étroitement liée exerce des activités d'entreprises dans la même installation ou dans une autre installation dans le même État contractant et

- a) l'une de ces installations constitue un établissement stable pour l'entreprise ou pour l'entreprise étroitement liée en vertu des dispositions du présent article, ou
- b) l'activité d'ensemble résultant du cumul des activités exercées par les deux entreprises dans la même installation, ou par la même entreprise ou des entreprises étroitement liées dans les deux installations, ne revêt pas un caractère préparatoire ou auxiliaire,

si les activités d'entreprises exercées par les deux entreprises dans la même installation, ou par la même entreprise ou des entreprises étroitement liées dans les deux installations, constituent des fonctions complémentaires qui s'inscrivent dans un ensemble cohérent d'activités d'entreprises.

5. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2, mais sous réserve des dispositions du paragraphe 6, lorsqu'une personne agit dans un Etat contractant pour le compte d'une entreprise et, ce faisant, conclut habituellement des contrats, ou joue habituellement le rôle principal menant à la conclusion de contrats qui, de façon routinière, sont conclus sans modification importante par l'entreprise, et que ces contrats sont

- a) au nom de l'entreprise, ou
- b) pour le transfert de la propriété de biens, ou pour la concession du droit d'utiliser des biens, appartenant à cette entreprise ou que l'entreprise a le droit d'utiliser, ou
- c) pour la prestation de services par cette entreprise,

cette entreprise est considérée comme ayant un établissement stable dans cet Etat pour toutes les activités que cette personne exerce pour l'entreprise, à moins que les activités de cette personne ne soient limitées à celles qui sont mentionnées au paragraphe 4 et qui, si elles étaient exercées par l'intermédiaire d'une installation fixe d'affaires (autre qu'une installation fixe d'affaires à laquelle le paragraphe 4.1 s'appliquerait), ne permettraient pas de considérer cette installation comme un établissement stable selon les dispositions de ce paragraphe.

6. Le paragraphe 5 ne s'applique pas lorsque la personne qui agit dans un Etat contractant pour le compte d'une entreprise de l'autre Etat contractant exerce dans le premier Etat une activité d'entreprise comme agent indépendant et agit pour l'entreprise dans le cadre ordinaire de cette activité. Toutefois, lorsqu'une personne agit exclusivement ou presque exclusivement pour le compte d'une ou de plusieurs entreprises auxquelles elle est étroitement liée, cette personne n'est pas considérée comme un agent indépendant au sens du présent paragraphe en ce qui concerne chacune de ces entreprises.

7. Le fait qu'une société qui est un résident d'un Etat contractant contrôle ou est contrôlée par une société qui est un résident de l'autre Etat contractant ou qui y exerce son activité (que ce soit par l'intermédiaire d'un établissement stable ou non) ne suffit pas, en lui-même, à faire de l'une quelconque de ces sociétés un établissement stable de l'autre.

8. Aux fins du présent article, une personne ou une entreprise est étroitement liée à une entreprise si, compte-tenu de l'ensemble des faits et circonstances pertinents, l'une contrôle l'autre ou toutes deux sont sous le contrôle des mêmes personnes ou entreprises. Dans tous les cas, une personne ou une entreprise sera considérée comme étroitement liée à une entreprise si l'une détient directement ou indirectement plus de 50 pour cent des droits ou participations effectifs dans l'autre (ou, dans le cas d'une société, plus de 50 pour cent du total des droits de vote et de la valeur des actions de la société ou des droits ou participations effectifs dans les capitaux propres de la société), ou si une autre personne ou entreprise détient directement ou indirectement plus de 50 pour cent des droits ou participations effectifs (ou

dans le cas d'une société, plus de 50 pour cent du total des droits de vote et de la valeur des actions de la société ou des droits ou participations effectifs dans les capitaux propres de la société) dans la personne et l'entreprise ou dans les deux entreprises.

ARTICLE 6

REVENUS IMMOBILIERS

1. Les revenus qu'un résident d'un Etat contractant tire de biens immobiliers (y compris les revenus des exploitations agricoles ou forestières) situés dans l'autre Etat contractant, sont imposables dans cet autre Etat.

2. L'expression „biens immobiliers” a le sens que lui attribue le droit de l'Etat contractant où les biens considérés sont situés. L'expression comprend en tous cas les accessoires, le cheptel et les équipements des exploitations agricoles et forestières, les droits auxquels s'appliquent les dispositions du droit privé concernant la propriété foncière, l'usufruit des biens immobiliers et les droits à des paiements variables ou fixes pour l'exploitation ou la concession de l'exploitation de gisements minéraux, sources et autres ressources naturelles ; les navires et aéronefs ne sont pas considérés comme des biens immobiliers.

3. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent aux revenus provenant de l'exploitation directe, de la location ou de l'affermage, ainsi que de toute autre forme d'exploitation des biens immobiliers.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 3 s'appliquent également aux revenus provenant des biens immobiliers d'une entreprise.

ARTICLE 7

BENEFICES DES ENTREPRISES

1. Les bénéfices d'une entreprise d'un Etat contractant ne sont imposables que dans cet Etat, à moins que l'entreprise n'exerce son activité dans l'autre Etat contractant par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé. Si l'entreprise exerce son activité d'une telle façon, les bénéfices qui sont attribuables à l'établissement stable conformément aux dispositions du paragraphe 2 sont imposables dans l'autre Etat.

2. Aux fins de cet article et de l'article 21, les bénéfices qui sont attribuables dans chaque Etat contractant à l'établissement stable mentionné au paragraphe 1 sont ceux qu'il aurait pu réaliser, en particulier dans ses opérations internes avec d'autres parties de l'entreprise s'il avait constitué une entreprise distincte et indépendante exerçant des activités identiques ou analogues dans des conditions identiques ou analogues, compte tenu des fonctions exercées, des actifs utilisés et des risques assumés par l'entreprise par l'intermédiaire de l'établissement stable et des autres parties de l'entreprise.

3. Lorsque, conformément au paragraphe 2, un Etat contractant ajuste les bénéfices qui sont attribuables à un établissement stable d'une entreprise d'un des Etats contractants et impose en conséquence des bénéfices d'entreprise qui ont été imposés dans l'autre Etat, cet autre Etat procède à un ajustement approprié du montant de l'impôt qui a été perçu sur ces bénéfices dans la mesure nécessaire pour éliminer la double imposition de ces bénéfices. Pour déterminer cet ajustement, les autorités compétentes des Etats contractants se consultent si nécessaire.

4. Lorsque les bénéfices comprennent des éléments de revenus traités séparément dans d'autres articles de la présente convention, les dispositions de ces articles ne sont pas affectées par les dispositions du présent article.

ARTICLE 8

TRANSPORT INTERNATIONAL

1. Les bénéfices d'une entreprise d'un État contractant provenant de l'exploitation en trafic international de navires ou d'aéronefs ne sont imposables que dans cet État.

2. Lorsque, selon les dispositions du paragraphe 1 de l'article 4, cette entreprise est un résident des deux États contractants, elle est considérée comme un résident seulement de l'État où son siège de direction effective est situé. Si le siège de direction effective d'une entreprise de navigation maritime est à bord d'un navire, ce siège est considéré comme situé dans l'État contractant où se trouve le port d'attache de ce navire, ou, à défaut de port d'attache, dans l'État contractant dont l'exploitant du navire est un résident.

3. Les dispositions du paragraphe 1 s'appliquent aussi aux bénéfices provenant de la participation à un groupe („pool”), une exploitation en commun ou un organisme international d'exploitation.

ARTICLE 9

ENTREPRISES ASSOCIEES

1. Lorsque:

- a) une entreprise d'un État contractant participe directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise de l'autre État contractant, ou que
- b) les mêmes personnes participent directement ou indirectement à la direction, au contrôle ou au capital d'une entreprise d'un État contractant et d'une entreprise de l'autre État contractant,

et que, dans l'un et l'autre cas, les deux entreprises sont, dans leurs relations commerciales ou financières, liées par des conditions convenues ou imposées, qui diffèrent de celles qui seraient convenues entre des entreprises indépendantes, les bénéfices qui, sans ces conditions, auraient été réalisés par l'une des entreprises mais n'ont pu l'être en fait à cause de ces conditions, peuvent être inclus dans les bénéfices de cette entreprise et imposés en conséquence.

2. Lorsqu'un État contractant inclut dans les bénéfices d'une entreprise de cet État - et impose en conséquence - des bénéfices sur lesquels une entreprise de l'autre État contractant a été imposée dans cet autre État, et que les bénéfices ainsi inclus sont des bénéfices qui auraient été réalisés par l'entreprise du premier État si les conditions convenues entre les deux entreprises avaient été celles qui auraient été convenues entre des entreprises indépendantes, l'autre État procède à un ajustement approprié du montant de l'impôt qui y a été perçu sur ces bénéfices. Pour déterminer cet ajustement, il est tenu compte des autres dispositions de la présente Convention et, si c'est nécessaire, les autorités compétentes des États contractants se consultent.

ARTICLE 10

DIVIDENDES

1. Les dividendes payés par une société qui est un résident d'un État contractant à un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

2. Toutefois, les dividendes payés par une société qui est un résident d'un État contractant sont aussi imposables dans cet État selon la législation de cet État, mais si le bénéficiaire effectif des dividendes est un résident de l'autre État contractant, l'impôt ainsi établi ne peut excéder:

a) 5 pour cent du montant brut des dividendes si le bénéficiaire effectif des dividendes est une société résidente de cet autre État contractant qui détient directement au moins 10 pour cent du capital de la société qui paie les dividendes tout au long d'une période de 365 jours incluant le jour du paiement des dividendes (il n'est pas tenu compte, aux fins du calcul de cette période, des changements de détention qui résulteraient directement d'une réorganisation, telle qu'une fusion ou une scission de la société qui détient les actions ou qui paie les dividendes);

b) 10 pour cent du montant brut des dividendes, dans tous les autres cas.

Le présent paragraphe n'affecte pas l'imposition de la société au titre des bénéfices qui servent au paiement des dividendes.

3. Le terme „dividendes” employé dans le présent article désigne les revenus provenant d'actions, actions ou bons de jouissance, parts de mine, parts de fondateur ou autres parts bénéficiaires à l'exception des créances, ainsi que les revenus soumis au régime des distributions par la législation fiscale de l'État dont la société distributrice est un résident.

4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des dividendes, résident d'un État contractant, exerce dans l'autre État contractant dont la société qui paie les dividendes est un résident, une activité d'entreprise par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, et que la participation génératrice des dividendes s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

5. Lorsqu'une société qui est un résident d'un État contractant tire des bénéfices ou des revenus de l'autre État contractant, cet autre État ne peut percevoir aucun impôt sur les dividendes payés par la société, sauf dans la mesure où ces dividendes sont payés à un résident de cet autre État ou dans la mesure où la participation génératrice des dividendes se rattache effectivement à un établissement stable situé dans cet autre État, ni prélever aucun impôt, au titre de l'imposition des bénéfices non distribués, sur les bénéfices non distribués de la société, même si les dividendes payés ou les bénéfices non distribués consistent en tout ou en partie en bénéfices ou revenus provenant de cet autre État.

6. a) Les dividendes distribués à partir de revenus ou gains tirés de biens immobiliers au sens de l'article 6 par un véhicule d'investissement établi dans un État contractant,

(i) qui distribue la plus grande partie de ces revenus annuellement, et

(ii) dont les revenus ou les gains tirés de ces biens immobiliers sont exonérés d'impôts, à un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

- b) Toutefois, ces dividendes sont aussi imposables dans le premier Etat contractant selon la législation de cet Etat si le bénéficiaire effectif est un résident de l'autre Etat contractant. L'impôt ainsi établi ne peut excéder 10 pour cent du montant brut des dividendes, sauf si le bénéficiaire effectif détient, directement ou indirectement, une participation représentant 10 pour cent ou plus du capital du véhicule d'investissement visé à l'alinéa a). Dans ce cas, lorsque le bénéficiaire effectif de ces dividendes détient, directement ou indirectement, une participation représentant 10 % ou plus du capital de ce véhicule, les dividendes sont imposables au taux prévu par la législation nationale de l'Etat contractant d'où ils proviennent.

ARTICLE 11

INTÉRÊTS

1. Les intérêts provenant d'un Etat contractant et payés à un résident de l'autre Etat contractant sont imposables dans cet autre Etat.
2. Toutefois, ces intérêts sont aussi imposables dans l'Etat contractant d'où ils proviennent et selon la législation de cet Etat mais si le bénéficiaire effectif des intérêts est un résident de l'autre Etat contractant, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 5 pour cent du montant brut des intérêts.
3. Nonobstant les dispositions du paragraphe 2, les intérêts provenant d'un Etat contractant et payés à un résident de l'autre Etat contractant sont exonérés dans le premier Etat si:
 - a) la personne qui reçoit les intérêts est un Etat contractant, l'une de ses collectivités locales ou territoriales ou l'une de ses personnes morales de droit public, y compris la Banque Centrale de cet Etat ; ou ces intérêts sont payés par l'un de ces Etats, collectivités locales ou territoriales ou personnes morales de droit public;
 - b) ces intérêts sont payés au titre d'une créance ou d'un prêt garantis ou assurés ou aidés par un Etat contractant ou par une autre personne agissant pour le compte d'un Etat contractant;
4. Le terme „intérêts” employé dans le présent article désigne les revenus des créances de toute nature, assorties ou non de garanties hypothécaires ou d'une clause de participation aux bénéfices du débiteur, et notamment les revenus des fonds publics et des obligations d'emprunts, y compris les primes et lots attachés à ces titres. Les pénalisations pour paiement tardif ne sont pas considérées comme des intérêts au sens du présent article.
5. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des intérêts, résident d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant d'où proviennent les intérêts, une activité d'entreprise par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé, et que la créance génératrice des intérêts s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.
6. Les intérêts sont considérés comme provenant d'un Etat contractant lorsque le débiteur est un résident de cet Etat. Toutefois, lorsque le débiteur des intérêts, qu'il soit ou non un résident d'un Etat contractant, a dans un Etat contractant un établissement stable pour lequel la dette donnant lieu au paiement des intérêts a été contractée et qui supporte la charge de ces intérêts, ceux-ci sont considérés comme provenant de l'Etat où l'établissement stable est situé.

7. Lorsque, en raison de relations spéciales existant entre le débiteur et le bénéficiaire effectif ou que l'un et l'autre entretiennent avec de tierces personnes, le montant des intérêts, compte tenu de la créance pour laquelle ils sont payés, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le bénéficiaire effectif en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable selon la législation de chaque État contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

ARTICLE 12

REDEVANCES

1. Les redevances provenant d'un État contractant et dont le bénéficiaire effectif est un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.
2. Toutefois, ces redevances sont aussi imposables dans l'État contractant d'où elles proviennent et selon la législation de cet État, mais si le bénéficiaire effectif des redevances est un résident de l'autre État contractant, l'impôt ainsi établi ne peut excéder 6 pour cent du montant brut des redevances.
3. Le terme „redevances” employé dans le présent article désigne les rémunérations de toute nature payées pour l'usage ou la concession de l'usage d'un droit d'auteur sur une œuvre littéraire, artistique ou scientifique, d'un brevet, d'une marque de fabrique ou de commerce, d'un dessin ou d'un modèle, d'un plan, d'une formule ou d'un procédé secrets et pour des informations ayant trait à une expérience acquise dans le domaine industriel, commercial ou scientifique.
4. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne s'appliquent pas lorsque le bénéficiaire effectif des redevances, résident d'un État contractant, exerce dans l'autre État contractant d'où proviennent les redevances une activité d'entreprise par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé et que le droit ou le bien générateur des redevances s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.
5. Les redevances sont considérées comme provenant d'un État contractant lorsque le débiteur est un résident de cet État. Toutefois, lorsque le débiteur des redevances, qu'il soit ou non un résident d'un État contractant, a dans un État contractant un établissement stable, pour lequel l'engagement donnant lieu aux redevances a été contracté et qui supporte la charge de ces redevances, celles-ci sont considérées comme provenant de l'État où l'établissement stable est situé.
6. Lorsque, en raison de relations spéciales existant entre le débiteur et le bénéficiaire effectif ou que l'un et l'autre entretiennent avec de tierces personnes, le montant des redevances, compte tenu de la prestation pour laquelle elles sont payées, excède celui dont seraient convenus le débiteur et le bénéficiaire effectif en l'absence de pareilles relations, les dispositions du présent article ne s'appliquent qu'à ce dernier montant. Dans ce cas, la partie excédentaire des paiements reste imposable selon la législation de chaque État contractant et compte tenu des autres dispositions de la présente Convention.

ARTICLE 13

GAINS EN CAPITAL

1. Les gains qu'un résident d'un État contractant tire de l'aliénation de biens immobiliers visés à l'article 6, et situés dans l'autre État contractant, sont imposables dans cet autre État.
2. Les gains provenant de l'aliénation de biens mobiliers qui font partie de l'actif d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant, y compris de tels gains provenant de l'aliénation de cet établissement stable (seul ou avec l'ensemble de l'entreprise), sont imposables dans cet autre État.
3. Les gains provenant de l'aliénation de biens qui font partie de l'actif d'une entreprise et qui sont des navires ou des aéronefs exploités par cette entreprise en trafic international ou des biens mobiliers affectés à l'exploitation de ces navires ou aéronefs ne sont imposables que dans l'État contractant où le siège de direction effective de l'entreprise est situé.
4. Les gains qu'un résident d'un État contractant tire de l'aliénation d'actions, parts ou autres droits dans une société, une fiducie ou toute autre entité sont imposables dans l'autre État contractant si, à tout moment au cours des 365 jours qui précèdent l'aliénation, ces actions, parts ou autres droits tirent directement ou indirectement plus de 50 pour cent de leur valeur, de biens immobiliers, tels que définis à l'article 6, situés dans cet autre État. Pour l'application de cette disposition, ne sont pas pris en considération les biens immobiliers affectés par une telle société, fiducie ou entité à sa propre activité d'entreprise.
5. Les gains provenant de l'aliénation de tous biens autres que ceux visés aux paragraphes 1, 2, 3 et 4 ne sont imposables que dans l'État contractant dont le cédant est un résident.

ARTICLE 14

REVENUS D'EMPLOI

1. Sous réserve des dispositions des articles 15, 17 et 18, les salaires, traitements et autres rémunérations similaires qu'un résident d'un État contractant reçoit au titre d'un emploi salarié ne sont imposables que dans cet État, à moins que l'emploi ne soit exercé dans l'autre État contractant. Si l'emploi y est exercé, les rémunérations reçues à ce titre sont imposables dans cet autre État.
2. Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les rémunérations qu'un résident d'un État contractant reçoit au titre d'un emploi salarié exercé dans l'autre État contractant ne sont imposables que dans le premier État si:
 - a) le bénéficiaire séjourne dans l'autre État pendant une période ou des périodes n'excédant pas au total 183 jours durant toute la période de douze mois commençant ou se terminant durant l'année fiscale considérée, et
 - b) les rémunérations sont payées par un employeur, ou pour le compte d'un employeur, qui n'est pas résident de l'autre État, et
 - c) la charge des rémunérations n'est pas supportée par un établissement stable que l'employeur a dans l'autre État.
3. Nonobstant les dispositions précédentes du présent article, les rémunérations reçues par un résident d'un État contractant au titre d'un emploi salarié, en tant que membre de l'équipage régulier d'un navire ou aéronef, exercé à bord d'un navire ou d'un aéronef exploité en trafic

international, à l'exception d'un emploi exercé à bord d'un navire ou d'un aéronef exploité uniquement dans l'autre État contractant, ne sont imposables que dans le premier État.

ARTICLE 15

ADMINISTRATEURS DE SOCIÉTÉS

Les tantièmes, jetons de présence et autres rétributions similaires qu'un résident d'un État contractant reçoit en sa qualité de membre du conseil d'administration ou de surveillance d'une société qui est un résident de l'autre État contractant sont imposables dans cet autre État.

ARTICLE 16

ARTISTES, SPORTIFS ET MANNEQUINS

1. Nonobstant les dispositions de l'article 14, les revenus qu'un résident d'un État contractant tire de ses activités personnelles exercées dans l'autre État contractant en tant qu'artiste du spectacle, tel qu'un artiste de théâtre, de cinéma, de la radio ou de la télévision, ou qu'un musicien, ou en tant que sportif ou en tant que mannequin, sont imposables dans cet autre État.

Nonobstant les dispositions des articles 14 et 20, lorsqu'un artiste, un sportif ou un mannequin, résident d'un État contractant, tire de l'autre État contractant des revenus correspondant à des prestations non indépendantes de sa notoriété professionnelle, ces revenus sont imposables dans cet autre État.

2. Lorsque les revenus d'activités ou correspondant à des prestations visées au paragraphe 1 sont attribués non pas à l'artiste, au sportif ou au mannequin mais à une autre personne, résident ou non d'un État contractant, ces revenus sont imposables, nonobstant les dispositions des articles 14 et 20, dans l'État contractant où les activités ou prestations de l'artiste, du sportif ou du mannequin sont exercées, fournies ou utilisées.

3. Nonobstant les dispositions des paragraphes 1 et 2, les revenus qu'un résident d'un État contractant, artiste, sportif ou mannequin, tire d'activités ou prestations exercées ou utilisées dans l'autre État contractant ne sont imposables que dans le premier État lorsque ces activités ou prestations dans l'autre État sont financées principalement par des fonds publics du premier État, de ses subdivisions politiques ou de ses collectivités locales ou territoriales, ou de leurs personnes morales de droit public, y compris dans les cas où ces revenus sont attribués non pas à l'artiste, au sportif ou au mannequin mais à une autre personne, qu'elle soit ou non un résident d'un État contractant.

ARTICLE 17

PENSIONS

Sous réserve des dispositions du paragraphe 2 de l'article 18, les pensions et autres rémunérations similaires, payées à un résident d'un État contractant au titre d'un emploi antérieur, ne sont imposables que dans cet État.

ARTICLE 18

FONCTIONS PUBLIQUES

1. a) Les salaires, traitements et autres rémunérations similaires payés par un Etat contractant ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales ou territoriales ou par une de leurs personnes morales de droit public à une personne physique au titre de services rendus à cet Etat ou à cette subdivision, collectivité ou personne morale ne sont imposables que dans cet Etat.

b) Toutefois, ces salaires, traitements et autres rémunérations similaires ne sont imposables que dans l'autre Etat contractant si les services sont rendus dans cet Etat et si la personne physique est un résident de cet Etat et en est un national sans être en même temps un national du premier Etat.

2. a) Nonobstant les dispositions du paragraphe 1, les pensions et autres rémunérations similaires payées par un Etat contractant ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales ou territoriales ou par une personne morale de droit public, soit directement soit par prélèvement de fonds qu'ils ont constitués, à une personne physique au titre de services rendus à cet Etat, subdivision, collectivité ou personne morale, ne sont imposables que dans cet Etat.

b) Toutefois, ces pensions et autres rémunérations similaires ne sont imposables que dans l'autre Etat contractant si la personne physique est un résident de cet Etat et en est un national sans être en même temps un national du premier Etat.

3. Les dispositions des articles 14, 15, 16 et 17 s'appliquent aux salaires, traitements, pensions, et autres rémunérations similaires payés au titre de services rendus dans le cadre d'une activité d'entreprise exercée par un Etat contractant ou l'une de ses subdivisions politiques ou collectivités locales ou territoriales ou une personne morale de droit public.

ARTICLE 19

ETUDIANTS, APPRENTIS ET STAGIAIRES

Les sommes qu'un étudiant, un stagiaire ou un apprenti qui est, ou qui était immédiatement avant de se rendre dans un Etat contractant, un résident de l'autre Etat contractant et qui séjourne dans le premier Etat à seule fin d'y poursuivre ses études ou sa formation, reçoit pour couvrir ses frais d'entretien, d'études ou de formation ne sont pas imposables dans cet Etat, à condition qu'elles proviennent de sources situées en dehors de cet Etat.

ARTICLE 20

AUTRES REVENUS

1. Les éléments du revenu d'un résident d'un Etat contractant, d'où qu'ils proviennent, qui ne sont pas traités dans les articles précédents de la présente Convention ne sont imposables que dans cet Etat.

2. Les dispositions du paragraphe 1 ne s'appliquent pas aux revenus autres que les revenus provenant de biens immobiliers tels qu'ils sont définis au paragraphe 2 de l'article 6, lorsque le bénéficiaire de tels revenus, résident d'un Etat contractant, exerce dans l'autre Etat contractant une activité d'entreprise par l'intermédiaire d'un établissement stable qui y est situé et que le droit ou le bien générateur des revenus s'y rattache effectivement. Dans ce cas, les dispositions de l'article 7 sont applicables.

ARTICLE 21

ELIMINATION DES DOUBLES IMPOSITIONS

1. En ce qui concerne la France, les doubles impositions sont éliminées de la manière suivante :

a) Nonobstant toute autre disposition de la présente Convention, les revenus d'un résident de France qui sont imposables ou ne sont imposables qu'en République de Moldavie conformément aux dispositions de la Convention sont pris en compte pour le calcul de l'impôt français lorsqu'ils ne sont pas exemptés de l'impôt sur les sociétés en application de la législation interne française. Dans ce cas, l'impôt moldave n'est pas déductible de ces revenus, mais le résident de France a droit, sous réserve des conditions et limites prévues aux (i) et (ii), à un crédit d'impôt imputable sur l'impôt français. Ce crédit d'impôt est égal:

(i) pour tous les revenus non mentionnés au (ii), au montant de l'impôt français correspondant à ces revenus à condition que le résident de France soit effectivement soumis à l'impôt moldave au titre desdits revenus;

(ii) pour les revenus soumis à l'impôt sur les sociétés visés à l'article 7 et au paragraphe 2 de l'article 13, et pour les revenus visés à l'article 10, à l'article 11, à l'article 12, aux paragraphes 1 et 4 de l'article 13, à l'article 15 et aux paragraphes 1 et 2 de l'article 16, au montant de l'impôt payé en République de Moldavie conformément aux dispositions de ces articles ; toutefois, ce crédit ne peut excéder le montant de l'impôt français correspondant à ces revenus.

b) i) Il est entendu que l'expression „montant de l'impôt français correspondant à ces revenus” employée à l'alinéa a) désigne:

- lorsque l'impôt dû à raison de ces revenus est calculé par application d'un taux proportionnel, le produit du montant imposable des revenus nets considérés par le taux qui leur est effectivement appliqué;
- lorsque l'impôt dû à raison de ces revenus est calculé par application du barème progressif, le produit du montant imposable des revenus nets considérés par le taux résultant du rapport entre l'impôt effectivement dû à raison du revenu net global imposable selon la législation française et le montant de ce revenu net global.

(ii) Il est entendu que l'expression „montant de l'impôt payé en République de Moldavie” employée au a) désigne le montant de l'impôt effectivement supporté à titre définitif en République de Moldavie à raison des revenus considérés, conformément aux dispositions de la Convention, par le résident de France qui est imposé sur ces revenus selon la législation française.

2. En ce qui concerne la République de Moldavie, les doubles impositions sont éliminées de la manière suivante:

a) Lorsqu'un résident de la République de Moldavie reçoit des revenus qui, conformément aux dispositions de la présente Convention, sont imposables en France, alors la République de Moldavie accorde sur l'impôt qu'elle perçoit sur les revenus de ce résident une déduction d'un montant égal à l'impôt sur le revenu payé en France.

- b) Cette déduction ne peut en aucun cas, toutefois, excéder la fraction de l'impôt sur le revenu, calculé avant déduction, correspondant, selon le cas, aux revenus imposables en France.

ARTICLE 22

NON-DISCRIMINATION

1. Les personnes physiques possédant la citoyenneté ou la nationalité d'un État contractant ne sont soumises dans l'autre État contractant à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celles auxquelles sont ou pourront être assujetties les personnes physiques possédant la citoyenneté ou la nationalité de cet autre État qui se trouvent dans la même situation, notamment au regard de la résidence.
2. Les apatrides qui sont des résidents d'un État contractant ne sont soumis dans l'un ou l'autre État contractant à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celles auxquelles sont ou pourront être assujettis les nationaux de l'État concerné qui se trouvent dans la même situation, notamment au regard de la résidence.
3. L'imposition d'un établissement stable qu'une entreprise d'un État contractant a dans l'autre État contractant n'est pas établie dans cet autre État d'une façon moins favorable que l'imposition des entreprises de cet autre État qui exercent la même activité. La présente disposition ne peut être interprétée comme obligeant un État contractant à accorder aux résidents de l'autre État contractant les déductions personnelles, abattements et réductions d'impôt en fonction de la situation ou des charges de famille qu'il accorde à ses propres résidents.
4. À moins que les dispositions du paragraphe 1 de l'article 9, du paragraphe 7 de l'article 11 ou du paragraphe 6 de l'article 12 ne soient applicables, les intérêts, redevances et autres dépenses payés par une entreprise d'un État contractant à un résident de l'autre État contractant sont déductibles, pour la détermination des bénéfices imposables de cette entreprise, dans les mêmes conditions que s'ils avaient été payés à un résident du premier État.
5. Les entreprises d'un État contractant, dont le capital est en totalité ou en partie, directement ou indirectement, détenu ou contrôlé par un ou plusieurs résidents de l'autre État contractant, ne sont soumises dans le premier État à aucune imposition ou obligation y relative, qui est autre ou plus lourde que celles auxquelles sont ou pourront être assujetties les autres entreprises similaires du premier État.
6. Aucune disposition du présent article ne peut être considérée comme obligeant l'un des États contractants à accorder aux personnes physiques qui ne sont pas résidentes de cet État les déductions personnelles, les abattements ou les réductions qui sont accordés, pour l'application de l'impôt, aux personnes physiques résidentes.
7. Si un traité ou un accord bilatéral auquel les États contractants sont parties, autre que la présente convention, comporte une clause de non-discrimination ou une clause de la nation la plus favorisée, il est entendu que de telles clauses ne sont pas applicables en matière fiscale.
8. Les dispositions du présent article s'appliquent, nonobstant les dispositions de l'article 2, aux impôts de toute nature ou dénomination.

ARTICLE 23

PROCEDURE AMIABLE

1. Lorsqu'une personne estime que les mesures prises par un Etat contractant ou par les deux Etats contractants entraînent ou entraîneront pour elle une imposition non conforme aux dispositions de la présente Convention, elle peut, indépendamment des recours prévus par le droit interne de ces Etats, soumettre son cas à l'autorité compétente de l'un ou l'autre Etat contractant. Le cas doit être soumis dans les trois ans qui suivent la première notification de la mesure qui entraîne une imposition non conforme aux dispositions de la Convention.

2. L'autorité compétente s'efforce, si la réclamation lui paraît fondée et si elle n'est pas elle-même en mesure d'y apporter une solution satisfaisante, de résoudre le cas par voie d'accord amiable avec l'autorité compétente de l'autre Etat contractant, en vue d'éviter une imposition non conforme à la Convention. L'accord est appliqué quels que soient les délais prévus par le droit interne des Etats contractants.

3. Les autorités compétentes des Etats contractants s'efforcent, par voie d'accord amiable, de résoudre les difficultés ou de dissiper les doutes auxquels peuvent donner lieu l'interprétation ou l'application de la Convention. Elles peuvent aussi se concerter en vue d'éliminer la double imposition dans les cas non prévus par la Convention.

4. Les autorités compétentes des Etats contractants peuvent communiquer directement entre elles, y compris au sein d'une commission mixte composée de ces autorités ou de leurs représentants, en vue de parvenir à un accord comme il est indiqué aux paragraphes précédents.

5. Lorsque,

a) en vertu du paragraphe 1, une personne a soumis un cas à l'autorité compétente d'un Etat contractant en se fondant sur le fait que les mesures prises par un Etat contractant ou par les deux Etats contractants ont entraîné pour cette personne une imposition non conforme aux dispositions de cette Convention, et que

b) les autorités compétentes ne parviennent pas à un accord permettant de résoudre ce cas en vertu du paragraphe 2 dans un délai de trois ans à compter de la date à laquelle toutes les informations demandées par les autorités compétentes pour pouvoir traiter le cas ont été communiquées aux deux autorités compétentes,

les questions non résolues soulevées par ce cas doivent être soumises à arbitrage si la personne en fait la demande. Ces questions non résolues ne doivent toutefois pas être soumises à arbitrage si une décision sur ces questions a déjà été rendue par un tribunal judiciaire ou administratif de l'un des Etats. À moins qu'une personne directement concernée par le cas n'accepte pas l'accord amiable par lequel la décision d'arbitrage est appliquée, cette décision lie les deux Etats contractants et doit être appliquée quels que soient les délais prévus par le droit interne de ces Etats. Les autorités compétentes des Etats contractants règlent par accord amiable les modalités d'application de ce paragraphe.

ARTICLE 24

ECHANGE DE RENSEIGNEMENTS

1. Les autorités compétentes des Etats contractants échangent les renseignements vraisemblablement pertinents pour appliquer les dispositions de la présente Convention ou pour l'administration ou l'application de la législation interne relative aux impôts de toute nature ou dénomination perçus pour le compte des Etats contractants, de leur subdivisions politiques ou de leurs collectivités locales ou territoriales dans la mesure où l'imposition qu'elles prévoient n'est pas contraire à la Convention. L'échange de renseignements n'est pas restreint par les articles 1 et 2.
2. Les renseignements reçus en vertu du paragraphe 1 par un Etat contractant sont tenus secrets de la même manière que les renseignements obtenus en application de la législation interne de cet Etat et ne sont communiqués qu'aux personnes ou autorités (y compris les tribunaux et organes administratifs) concernées par l'établissement ou le recouvrement des impôts mentionnés au paragraphe 1, par les procédures ou poursuites concernant ces impôts, par les décisions sur les recours relatifs à ces impôts, ou par le contrôle de ce qui précède. Ces personnes ou autorités n'utilisent ces renseignements qu'à ces fins. Elles peuvent révéler ces renseignements au cours d'audiences publiques de tribunaux ou dans des jugements. Nonobstant ce qui précède, les renseignements reçus par un Etat contractant peuvent être utilisés à d'autres fins si la législation des deux Etats l'autorise et si l'autorité compétente de l'Etat qui fournit ces renseignements autorise cette utilisation.
3. Les dispositions des paragraphes 1 et 2 ne peuvent en aucun cas être interprétées comme imposant à un Etat contractant l'obligation:
 - a) de prendre des mesures administratives dérogeant à sa législation et à sa pratique administrative ou à celles de l'autre Etat contractant;
 - b) de fournir des renseignements qui ne pourraient être obtenus sur la base de sa législation ou dans le cadre de sa pratique administrative normale ou de celles de l'autre Etat contractant;
 - c) de fournir des renseignements qui révéleraient un secret commercial, industriel, professionnel ou un procédé commercial ou des renseignements dont la communication serait contraire à l'ordre public.
4. Si des renseignements sont demandés par un Etat contractant conformément à cet article, l'autre Etat contractant utilise les pouvoirs dont il dispose pour obtenir les renseignements demandés, même s'il n'en a pas besoin à ses propres fins fiscales. L'obligation qui figure dans la phrase précédente est soumise aux limitations prévues au paragraphe 3 sauf si ces limitations sont susceptibles d'empêcher un Etat contractant de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci ne présentent pas d'intérêt pour lui dans le cadre national.
5. En aucun cas les dispositions du paragraphe 3 ne peuvent être interprétées comme permettant à un Etat contractant de refuser de communiquer des renseignements uniquement parce que ceux-ci sont détenus par une banque, un autre établissement financier, un mandataire ou une personne agissant en tant qu'agent ou fiduciaire ou parce que ces renseignements se rattachent aux droits de propriété d'une personne.

ARTICLE 25
ASSISTANCE EN MATIERE DE RECOUVREMENT
DES IMPOTS

1. Les Etats contractants se prêtent mutuellement assistance pour le recouvrement de leurs créances fiscales. Cette assistance n'est pas limitée par les articles 1 et 2. Les autorités compétentes des Etats peuvent régler d'un commun accord les modalités d'application du présent Article.

2. Le terme „créance fiscale” tel qu'il est utilisé dans cet article désigne une somme due au titre d'impôts de toute nature ou dénomination perçus pour le compte des Etats contractants, de leurs subdivisions politiques ou collectivités locales ou territoriales, dans la mesure où l'imposition correspondante n'est pas contraire à cette Convention ou à tout autre instrument auquel ces Etats contractants sont parties, ainsi que les intérêts, pénalités administratives et coûts de recouvrement ou de conservation afférents à ces impôts.

3. Lorsqu'une créance fiscale d'un Etat contractant est recouvrable en vertu des lois de cet Etat et est due par une personne qui, à cette date, ne peut, en vertu de ces lois, empêcher son recouvrement, cette créance fiscale est, à la demande des autorités compétentes de cet Etat, acceptée en vue de son recouvrement par les autorités compétentes de l'autre Etat contractant. Cette créance fiscale est recouvrée par cet autre Etat conformément aux dispositions de sa législation applicable en matière de recouvrement de ses propres impôts comme si la créance en question était une créance fiscale de cet autre Etat.

4. Lorsqu'une créance fiscale d'un Etat contractant est une créance à l'égard de laquelle cet Etat peut, en vertu de sa législation, prendre des mesures conservatoires pour assurer son recouvrement, cette créance doit, à la demande des autorités compétentes de cet Etat, être acceptée aux fins de l'adoption de mesures conservatoires par les autorités compétentes de l'autre Etat contractant. Cet autre Etat doit prendre des mesures conservatoires à l'égard de cette créance fiscale conformément aux dispositions de sa législation comme s'il s'agissait d'une créance fiscale de cet autre Etat même si, au moment où ces mesures sont appliquées, la créance fiscale n'est pas recouvrable dans le premier Etat ou est due par une personne qui a le droit d'empêcher son recouvrement.

5. Nonobstant les dispositions des paragraphes 3 et 4, les délais de prescription et la priorité applicables, en vertu de la législation d'un Etat contractant, à une créance fiscale en raison de sa nature en tant que telle ne s'appliquent pas à une créance fiscale acceptée par cet Etat aux fins du paragraphe 3 ou 4. En outre, une créance fiscale acceptée par un Etat contractant aux fins du paragraphe 3 ou 4 ne peut se voir appliquer aucune priorité dans cet Etat en vertu de la législation de l'autre Etat contractant.

6. Les procédures concernant l'existence, la validité ou le montant d'une créance fiscale d'un Etat contractant ne sont pas soumises aux tribunaux ou organes administratifs de l'autre Etat contractant.

7. Lorsqu'à tout moment après qu'une demande a été formulée par un Etat contractant en vertu du paragraphe 3 ou 4 et avant que l'autre Etat ait recouvré et transmis le montant de la créance fiscale en question au premier Etat, cette créance fiscale cesse d'être:

- a) dans le cas d'une demande présentée en vertu du paragraphe 3, une créance fiscale du premier Etat qui est recouvrable en vertu des lois de cet Etat et est due par une personne qui, à ce moment, ne peut, en vertu des lois de cet Etat, empêcher son recouvrement, ou
- b) dans le cas d'une demande présentée en vertu du paragraphe 4, une créance fiscale du premier Etat à l'égard de laquelle cet Etat peut, en vertu de sa législation, prendre des mesures conservatoires pour assurer son recouvrement

les autorités compétentes du premier Etat notifient promptement ce fait aux autorités compétentes de l'autre Etat et le premier Etat, au choix de l'autre Etat, suspend ou retire sa demande.

8. Les dispositions du présent article ne peuvent en aucun cas être interprétées comme imposant à un Etat contractant l'obligation:

- a) de prendre des mesures administratives dérogeant à sa législation et à sa pratique administrative ou à celles de l'autre Etat contractant;
- b) de prendre des mesures qui seraient contraires à l'ordre public;
- c) de prêter assistance si l'autre Etat contractant n'a pas pris toutes les mesures raisonnables de recouvrement ou de conservation, selon le cas, qui sont disponibles en vertu de sa législation ou de sa pratique administrative;
- d) de prêter assistance dans les cas où la charge administrative qui en résulte pour cet Etat est nettement disproportionnée par rapport aux avantages qui peuvent en être tirés par l'autre Etat contractant.

ARTICLE 26

MEMBRES DES MISSIONS DIPLOMATIQUES ET POSTES CONSULAIRES

1. Les dispositions de la présente Convention ne portent pas atteinte aux privilèges fiscaux dont bénéficient les membres des missions diplomatiques ou postes consulaires, et les membres des délégations permanentes auprès d'organisations internationales en vertu soit des règles générales du droit international, soit des dispositions d'accords particuliers.

2. Nonobstant les dispositions de l'article 4, toute personne physique qui est membre d'une mission diplomatique, d'un poste consulaire ou d'une délégation permanente d'un Etat contractant, situé dans l'autre Etat contractant ou dans un Etat tiers, est considérée, aux fins de la Convention, comme résident de l'Etat accréditant, à condition qu'elle soit soumise dans cet Etat accréditant aux mêmes obligations, en matière d'impôts sur l'ensemble de son revenu, que les résidents de cet Etat.

3. La Convention ne s'applique pas aux organisations internationales, à leurs organes ou à leurs fonctionnaires, ni aux personnes qui sont membres d'une mission diplomatique, d'un poste consulaire ou d'une délégation permanente d'un Etat tiers, lorsqu'ils se trouvent sur le territoire d'un Etat contractant et ne sont pas traités comme des résidents dans l'un ou l'autre Etat contractant en matière d'impôts sur le revenu.

ARTICLE 27

REFUS D'OCTROI DES AVANTAGES CONVENTIONNELS

Nonobstant les autres dispositions de la Convention, un avantage au titre de celle-ci ne sera pas accordé à l'égard d'un élément de revenu s'il est raisonnable de conclure, compte tenu

de l'ensemble des faits et circonstances propres à la situation, que l'octroi de cet avantage était l'un des objets principaux d'un montage ou d'une transaction ayant permis, directement ou indirectement, de l'obtenir, à moins qu'il soit établi que l'octroi de cet avantage dans ces circonstances serait conforme à l'objet et au but des dispositions pertinentes de la présente Convention.

ARTICLE 28

MODALITES D'APPLICATION

1. Les autorités compétentes des Etats contractants peuvent régler les modalités d'application de la présente Convention.
2. En particulier, pour obtenir dans un Etat contractant les avantages prévus aux articles 10, 11 et 12, les résidents de l'autre Etat contractant doivent, à moins que les autorités compétentes n'en disposent autrement, présenter un formulaire d'attestation de résidence indiquant en particulier la nature ainsi que le montant ou la valeur des revenus concernés, et comportant la certification des services fiscaux de cet autre Etat.

ARTICLE 29

ENTREE EN VIGUEUR

1. Chacun des Etats contractants notifie à l'autre l'accomplissement des procédures requises en ce qui le concerne pour la mise en vigueur de la présente Convention. Celle-ci entre en vigueur le jour suivant la date de réception de la dernière de ces notifications.
2. Les dispositions de la Convention s'appliquent:
 - a) en ce qui concerne les impôts sur le revenu perçus par voie de retenue à la source, aux sommes imposables à compter du 1er janvier suivant l'année civile au cours de laquelle la Convention entre en vigueur;
 - b) en ce qui concerne les impôts sur le revenu qui ne sont pas perçus par voie de retenue à la source, aux revenus afférents, suivant les cas, à toute année civile ou tout exercice commençant à compter du 1er janvier suivant l'année civile au cours de laquelle la Convention entre en vigueur;
 - c) en ce qui concerne les autres impôts, aux impositions dont le fait générateur interviendra à compter du 1er janvier suivant l'année civile au cours de laquelle la Convention entre en vigueur.

ARTICLE 30

DENONCIATION

1. La présente Convention demeurera en vigueur sans limitation de durée. Toutefois, chacun des Etats contractants pourra la dénoncer moyennant un préavis notifié par voie diplomatique au moins six mois avant la fin de toute année civile.
2. Dans ce cas, la Convention ne sera plus applicable:
 - a) en ce qui concerne les impôts sur le revenu perçus par voie de retenue à la source, aux sommes imposables à compter du 1er janvier suivant l'année civile au cours de laquelle la dénonciation aura été notifiée;
 - b) en ce qui concerne les impôts sur le revenu qui ne sont pas perçus par voie de retenue à la source, aux revenus afférents, suivant les cas, à toute année civile ou à tout exercice

commençant à compter du 1er janvier suivant l'année civile au cours de laquelle la dénonciation aura été notifiée;

- c) en ce qui concerne les autres impôts, aux impositions dont le fait générateur interviendra à compter du 1er janvier suivant l'année civile au cours de laquelle la dénonciation aura été notifiée.

En foi de quoi les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention.

Fait à Chisinau, le 15 Juin 2022, en double exemplaire, en langues française et roumaine, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement de la République de
Moldavie

Nicolae POPESCU

Vice-Premier Ministre, Ministre des
Affaires étrangères et de l'Intégration
européenne

Pour le Gouvernement de la République
française

Catherine COLONNA

Ministre de l'Europe et des Affaires
étrangères

ANNEXE

Au moment de procéder à la signature de la Convention entre le Gouvernement de la République française et le Gouvernement de la République de Moldavie en vue d'éviter les doubles impositions en matière d'impôts sur le revenu et de prévenir l'évasion et la fraude fiscales, les soussignés sont convenus des dispositions suivantes qui font partie intégrante de la Convention.

1. En ce qui concerne l'alinéa b) du paragraphe 1 de l'article 3, les collectivités territoriales d'outre-mer sont la Guadeloupe, la Guyane, la Martinique, la Réunion et Mayotte. L'autorité compétente française notifie à l'autorité compétente moldave tout changement apporté à cette liste.

2. Nonobstant toute autre disposition de la Convention, un organisme de placement collectif qui est établi dans un État contractant et qui est assimilé selon la législation de l'autre État contractant à un organisme de placement collectif, bénéficie des avantages des articles 10 et 11 pour la part du revenu correspondant aux droits ou participations effectifs dans ces fonds détenus par des personnes résidentes d'un État contractant ou par des personnes résidentes de tout autre État avec lequel l'État contractant d'où proviennent les dividendes ou les intérêts, a conclu une convention d'assistance administrative en vue de lutter contre la fraude et l'évasion fiscales.

3. En ce qui concerne l'article 19, il est entendu que les termes „un stagiaire ou un apprenti” comprennent toute personne qui accomplit un volontariat international tel que défini par les articles L122-1 et suivants du Chapitre II du Titre II du Livre Ier du Code du service national français, ou toute autre disposition identique ou analogue qui entrerait en vigueur après la date de signature de la présente Convention.

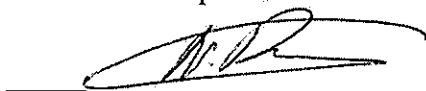
En foi de quoi les soussignés, dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Annexe.

Fait à Chisinau, le 15 Juin 2022, en double exemplaire, en langues française et roumaine, les deux textes faisant également foi.

Pour le Gouvernement de la République de
Moldavie

Nicolae POPESCU

Vice-Premier Ministre, Ministre des
Affaires étrangères et de l'Intégration
européenne

Pour le Gouvernement de la République
française

Catherine COLONNA

Ministre de l'Europe et des Affaires
étrangères

